

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericbt 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

Brunswick Panatropes - Radiolas - Records

Onze sedert 15 jaren in Indië bekende Firma waarborgt coulante behandeling.

Dir. J. PHILIP KRUSEMAN
NOORDEINDE 91 - Tel. 14400

De toonaangevende Amer. Phonograaf,
de eenige machine, die ALLE (66k
Edison en Pathé) platen met dezelfde
weergever speelt.

Op BRUNSWICK-PLATEN de beste
Amer. Amer. bands en wereldartisten
(o.a. Willem Mengelberg)

Komt U eens luisteren in onze gehoorzaal?

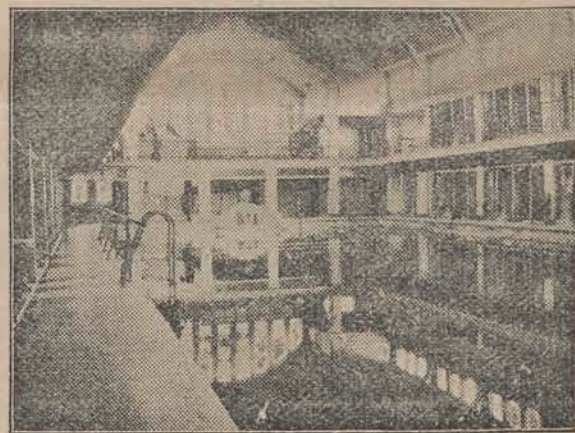
HAAGSCHE ASSURANTIE COMP.
VOOR BRAND ENZ. VAN 1805
HOOFDKANTOOR:
BEZUIDENBOUT 1 — DEN HAAG
BRAND ■ BEDRIJF ■ INBRAAK

Instituut R. KUYPER
Amsterdam R. Vinkeleskade 61
Gecomb. mondel. en schriftelijke opleiding.

M.O. Staathuishoudkunde.
M.O. Staatsinrichting, alle acten Boekhouden (ook Staats-
praktijkdiploma) Gemeente-administratie. Ook studiege-
legenheid voor hen die geen examen wenschen te doen.
Prospectus met examenresultaten, aanbevelingen en op-
gave van hoofdleiders en leeraren voor ieder vak, alsmede
proefes op aanvraag kosteloos.
Mondelinge club- en privaattlessen in alle hoofdplaatsen.

GEVESTIGD
FOTOGRAFISCH ATELIER
H. THEOBALD
voorheen firma CHARLS en VAN ES & Co.
BATAVIA-SOERABAIJA.
LAAN VAN MEERDERVOORT 189A.
TELEPHOON 33770.
'S-GRAVENHAGE.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
In de onmiddellijke nabijheid van de Electriche
tramlijnen 3, 5 en 12.



Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen
van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

INHOUD: Ramp-Sumatra. Ingekomen gelden van 1 tot en met 7 Aug. 1926. — Collecte Padang-ramp. — Toezicht op Studeerende Oosterlingen. — Suri-naamsche Brieven. III. — Indische Bedestonden, door S. Kalf (verv.). — Telegrammen naar Indië tegen goed-koop tarief. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunst-rijverheid en Huisnijt. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Inl. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-Ind. Lite-ratuur-Overzicht. — Suriname. — Cwacao. — Uit den Vreemde. — Ingezonden (West-Indische bezoldigingen. Ned-Ind. Verbond van Jongeren-Organisaties). — Mededeelingen: I. Van het Dag. Bestuur. II. Van het Informatie-Bureau. — Mutatie-staat van 4 tot 11 Augustus 1926.

Ramp-Sumatra.

Ingekomen gelden v. 1 t/m 7 Augustus.

Vorige verantwoording	f 1349.50
H. Landb. Cr., bijk. Den Haag (pers. afdr.)	25.—
W. S., Den Haag (pers. afdr.)	10.—
L., Scheveningen (giro)	5.—
J. R., Utrecht (giro)	10.—
Sp., Groningen (giro)	15.—
W. C. K., Zeist (giro)	25.—

Totaal t/m 7 Augustus . . . f 1439.50

Collecte Padang-ramp.

Zooals reeds eenige malen in dit blad is medegedeeld, zal Zaterdag 14 Augustus door de Collecte-Commissie van het Roode Kruis te 's-Gravenhage, in straat- en huizencollecte worden gehouden. De straatcollecte zal geleid worden door de Collecte-commissie, terwijl voor de huizencollecte een sub-commissie is gevormd, bestaande uit de heeren J. G. Kruis, jhr. mr. J. M. M. van Asch van Wijck, B. Drabbe, K. Dijk, M. A. Staal voor Den Haag en de heeren C. A. Besanger, J. van Baal, J. Koop, B. van Leeuwen, A. C. v. d. Plas en C. P. Post Jr. voor Scheveningen. Dames en heeren, die bereid zijn bij de huizencollecte hun medewerking te verlenen, worden verzocht hun bereidverklaring schriftelijk in te zenden, met vermelding van woonplaats en leeftijd bij de schrijfkamer Fultonstraat 191 en voor Scheveningen bij den heer Koop, Heemraadstr. 118. Ook voor standplaatscollecte wordt nogmaals een beroep gedaan op dames en heeren, die hierin aanmerking willen komen. Zij, die zich hiertoe willen opgeven, worden verzocht zulks te doen, schriftelijk of mondeling, aan het Pagehuis, Lange Voorhout 6, met bijvoeging derzelfde gegevens als hiervoren vermeld. In verband met een door den Burgemeester ge-voerde regeling zal op den dag der collecte nie-mand kunnen medewerken, die niet vooraf zich

als collectant heeft opgegeven. Spoedige aanmelding is dus voor den goeden gang van zaken dringend noodig.

Toezicht op Studeerende Oosterlingen.

De jonge Oosterling, die voor 't eerst het Westen leert kennen in de vrije sfeer van het studenten-leven, moet wel sterke beenen hebben om die weelde te kunnen dragen. Menig Inlandsch student blijkt tegen die vrijheid niet bestand. Ook het instituut van „Raadsman voor Studeerenden”, eenige jaren geleden tot stand gekomen, heeft niet alle jongelui in het spoor kunnen houden. Hiervan ge-luigt een rondzendbrief van den directeur van on-derwijs te Batavia aan de hoofden van gewestelijk bestuur:

„Naar aanleiding van mededeelingen van den Raadsman voor Studeerenden in Neder-land vestigde de minister van Koloniën de aandacht van den gouverneur-generaal op eenige recente gevallen van in Nederland stu-deerende Inlandsche jongelieden, die zich, door boven hun stand te leven, op bedenkelijke wijze in schulden hebben gestoken en zich on-der den druk van dien schuldenlast zelfs heb-ben laten verleiden tot andere ongewenschte en met de gangbare begrippen van goede trouw bezwaarlijk in overeenstemming te brengen handelingen.

„Daartoe gemachtigd door den gouverneur-generaal heb ik de eer te verzoeken bij voorkomende gelegenheden ouders of verzor-gers van Inlandsche studenten in Nederland of van Inlandsche jongelieden, die voornemens zijn voor hun studie daarheen te vertrekken voor bedoeld schuldengevaar ernstig te waar-schuwen.

„Het verdient aanbeveling, daarbij tevens op de bemoeienissen van genoemden raads-man te wijzen en belanghebbenden aan te bevelen, zich met hem in verbinding te stellen. Voor zoover daartoe gelegenheid bestaat, zal deze ongetwijfeld bereid worden gevonden, om vooral in financieel opzicht enig toezicht op hun zoon of pupil, ook al studeert deze niet van een governements- of particuliere heurs, uit te oefenen.

„In dit verband vestig ik mede uw aandacht op de Nederlandsch-Indische Onderwijs en Studie Kas (N.I.O.E.S.K.) te Amsterdam (voor-zitter: mr. G. Vissering), welke zich ten doel stelt, ten behoeve van in Nederland stude-rende Indische jongelieden als kassier op te treden, op hen toezicht uit te oefenen, de ad-ministratie van beurzen te voeren, enz. Ver-tegenwoordiger van deze kas in Ned.-Indië is de ambtenaar voor het toezicht op de opvoe-ding van jongelieden te Weltevreden.”

De „Nwe Rott. Ct.”, aan welk blad bovenstaand bericht is ontleend, schrijft dan verder:

RADIO ONTVANG-INSTALLATIES

worden tegenwoordig in een zoo groote verscheidenheid en soorten aangeboden en gemaakt, dat het een leek vrijwel onmogelijk is te besluiten, welk toestel men zal kiezen. De door ons gefabriceerde toestellen voldoen aan zeer hoge eischen en wij geven een **onbeperkte garantie** op elk toestel wat constructiefouten betreft. Mocht U een toestel wenschen aan te schaffen laat U ons dit dan even weten, en wij zullen U **vrijblijvend** zonder eenige verplichting offerte maken alsmede demonstreeren.

FABRIEK EN LABORATORIUM VOOR RADIO TECHNISCH ONDERZOEK

Alexanderiaan 25 5301
Hilversum - Tel. Int. 1630
Directie: BONTEKOE IRVING

MEVR. D. M. VON LÜTZOW-BOUSCHE

PIANO-LEERARES

Onderwijs- en Solo-Diploma's van het Kon. Conservatorium voor Muziek te 's-Gravenhage

THOMSONPLEIN 28 -- DEN HAAG

TELEFOON 31342 5268



5327

RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER

ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU
WITTE DE WITSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325

5280

INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
RECHERCHEZAKEN - ECHTSCHEIDINGEN
VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN
Behandeling van alle RECHTZAKEN door geheel Nederland
Relaties door geheel Europa en Ned. Indië
Onze Bureaux tellen onder hare cliënten de grootste zaken van Den Haag
ADVIES f 1.- Contrôle toegestaan ADVIES f 1.-

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING „SIMPLICITAS”

VAN W. J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
IS ONMIDDELLIJK IN HET BINNEN-EN BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE
KANTOREN: DENNEWEG 71-73
GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
TELEFOON: 11314 EN 12890

5337

Opleiding tot Particulier Secretaresse

voor jonge dames uit de goede kringen, die M. U. L. O.-school, H. B. S., Lyceum of Gymnasium bezocht hebben. Zij, die deze opleiding gevolgd hebben kunnen tevens werkzaam zijn als **Correspond., Steno-Typiste.** Spreekuren 10-12, 2-4. Prospectus kosteloos

INSTITUUT „SCHOEVERS”

Stadhoudersplein 3 DEN HAAG, Telefoon 52594 | DELFT Noordeinde 13 | AMSTERDAM Nicolaas Witsenstraat 3

Wij hebben in een Indisch blad een spottend stukje gelezen, waarin deze brief van den directeur van onderwijs als voorbeeld van te ver gaande overheidszorg werd aangehaald. Wij meenen echter, dat de overheid door tegen dit gevaar te waarschuwen niet anders dan haar plicht vervult. Het betreft hier niet alleen het belang van ouders, die hun zoon naar een hun volkomen vreemd land in hun volkomen vreemde omstandigheden zenden — hetgeen op zichzelf reeds een geldig motief voor de waarschuwing is —, maar het betreft hier tevens een groot algemeen maatschappelijk belang: die inlandsche studenten zijn in Holland representanten van hun volk, dat hier mede naar hun gedrag wordt beoordeeld; die inlandsche studenten hebben straks een taak te vervullen in hun eigen maatschappij, een taak in een jonge nog onvolledig ontwikkelde maatschappij, welke ontwikkelde bekwame krachten zoozeer noodig heeft; die inlandsche studenten zijn wellicht bestemd om leiding te geven bij de „nieuwe oriëntering”, waarvan gouverneur-generaal Fock onlangs gerept heeft en het is niet onverschillig in welke Westersche kringen zij hun opleiding hebben voltooid. Er zijn inlandsche gezinnen, inlandsche families ook (want in dit opzicht ontmoet men soms treffende familiesaamhoorigheden), die zich zware offers getroosten om één der jeugdige telgen de Westersche opleiding deelachtig te doen worden. Welnu, het moge dan „vaderlijk” zijn van het gouvernement, indien het zich iets van het welslagen van die opleiding aantrekt —, maar dan toch zeker verstandig vaderlijk.

Surinaamsche Brieven.

III.

Kapitalisten — zooals in Nederland — heeft Suriname niet. Toch zijn er wel vermogende menschen onder de Surinamers. Die wonen grootendeels in Nederland. Het heeft mij getroffen dat men zelden of nooit leest dat een Surinamer bij zijn dood iets voor zijn geboorteland heeft nagelaten en sociale of philanthropische instellingen, die meestal een moeijlijk bestaan en de fondsen zoo noodig hebben bij uiterste wilsbeschikking heeft bedacht. De enkele maal dat men leest dat de Protestantische vereeniging van lepralijders een legaat krijgt, blijkt dat nog afkomstig te zijn van een geboren Nederlander, die diep bewogen met het leed der beproefde Surinamers, welke aan die kwaal lijdende zijn, hunner gedenken. De Surinamer moge daar wel eens aan denken. Het is beter den vinger op de wondplek te leggen, dan evenals de struisvogel de kop in het zand te steken.

Dat en kerkgenootschappen en liefdadigheids-gestichten en inrichtingen voor ziekenverpleging (het Roomsche-Katholieke ziekenhuis krijgt geen steun van de kolonie, tenminste nog niet) geheel door den Staat moeten worden onderhouden, bewijst dat er is „something rotten in the State.”

„Lanti sa paai”. Een uitdrukking, welke in Suriname is ingeburgerd, spreekt duidelijk genoeg. Alles afwentelen op het Gouvernement, den Staat, den Nederlandschen belastingbetaler. Er gaat te weinig uit van de bevolking zelve, die het verantwoordelijkheidsgevoel mist.

Een markant voorbeeld zijn de kerkgenootschappen. Het blijkt dat het Koloniaal Gouvernement alle voorgangers van kerkgenootschappen salarieert. Hervormde, Luthersche, Roomsche-Katholieke, Israëlitische voorgangers eten allen uit de staatsruif. Is de Hervormde gemeente met haar 7000 zielen niet in staat zelve haar 2 leeraars een fatsoenlijk inkomen te waarborgen, dat vanzelf hooger moet zijn dan in het moederland? Waarom betaalt ieder gemeentelid niet een paar gulden per jaar (de Israëlitische gemeente heft toch ook een betaling van

ieder gemeentelid in de kolonie) en ontlast wijze het arme land al weer van een kleine gulden per jaar? En evenzoo de andere gemeenten. Heeft men zoo weinig over voor zijn kerk zitplaats (misschien) en een magere collectie doende wordt geacht? Uit betrouwbare bron mij medegedeeld dat een gemeentelid, die dit aan den kerkeraad voorstelde, met een breed werd afgewezen. Daaruit spreekt de men. Het wordt tijd dat de Nederlandsche Regeering ingrijpt. Voorgangers van alle gemeenten door het Gouvernement betaalt en gepensiono behalve die der Evangelische Broedergemeente (Herrnhutters), nog wel de grootste in Suriname. Omdat deze Duitschers zijn? De Broedergemeente telt 29.162, tegenover de Roomsche-Katholieke 24.116 en de Hervormde Gemeente 7172 zielen. Zijn 2768 Lutheranen en 738 Joden. Grootte billijkheid is niet denkbaar. Of allen of gedeeltes dan liefst het laatste. Het schijnt dat men nu ten heeft om de zendingen van die Broedergemeente pensioen uit de koloniale kas te geven. Heeft veel goed te maken tegenover deze offerende protestantsche zending.

De protestantsche vereeniging van lepralijders heeft een gesticht, Bethesda geheeten, ergens op de Suriname-rivier. De Directeur is een schier (Herrnhutter), de ziekenverpleegsters Duitsche Diaconessen. Duitschland bedient stichting in een Nederlandsche Kolonie dus maal. Is het geen schande voor protestantsch dienstig Nederland? De Nederlander draagt contributie bij, wanneer het hem gevraagd wordt is daarmee klaar. En het Gouvernement geeft weer een zware subsidie. Verder dragen particulieren bij in Suriname, Duitschland en elders. De zending der verpleegsters voor dat gesticht Bethesda bekostigt de zending, in casu de Herrnhutter. Wanneer men dan nagaat dat voor de Roomsche-Katholieke zusters, die eenmaal in het Surinaamsche Hospitaal werkten — ik meen een 12-tal — en wie het Rijk een jaarlijksche toelage gaf, die missie natuurlijk beurde, de overtochtskosten zijn vergoed van overheidswege, dan is het ook klaarblijkelijk, waarom de Herrnhutters steeds op achtergrond zijn gedrongen. Zij waren en zijn bescheiden en met dat al worstelt de zending haar onderwijs tegen de sterke en vermogens Roomsche-Katholieke missie, wier invloed jaar na jaar toeneemt. Gelukkig dat de Minister van nijniën nu aan de Broedergemeente, onder hyscair verband, dit jaar een renteloos voorschot van een ton wil geven, af te lossen in termijnen van f 5000.—, aanvangende 1931. De oogen zijn nu alijk open gegaan en de sympathieke zending haar prachtig sociaal werk voor ondergang be-

Indische Bedestonden

door
S. KALFF.

(Vervolg).

Naar 't schijnt was het uiterlijk dezer predikanten uit de oude school in overeenstemming met zalvenden toon hunner preken. De portretten François Valentijn, Josua van Iperen, Willem Hogerwaard, Philippus Baldaeus e.a. verloorde zelfde gladgeschoren troniën, dezelfde statige ken, dezelfde uitdrukking van plechtigheid en melijkheid. Wellicht hadden zij ook in gebarepreektoon iets van die gekunsteldheid, welke gens zoozeer veroordeelde in den kanselredenaar van zijn tijd. Waarom, zoo vroeg hij, voor het gepronck van die gemaecte leer” niet in de gesteld het ongedwongene van den landman natuurlijke van het kind.

REPAREREEN | OVERTREKKE

PARAPLUIE MAGAZIJN

A. QUERELLE
SCHOOLSTRAAT 10

'S-GRAVENHAGE - TELEF. No. 10153

Leden van „Oost en West” 5 pCt. korting

DE VRIJE SCHOOL

Gevestigd VAN SPEYKSTRAAT 46

'S-GRAVENHAGE

LAGER ONDERWIJS EN OPLEIDING TOT HOOGER ONDERWIJS

volgens nieuwe paedagogische inzichten.

5244

Spreekuur dagelijks van 11.30 tot 12.30 uur of na voorafgaand overleg

voor dat doen en hangt geen masker, dat mijn sinnen tijds in twyfel brengt of oock het hert van binnen so voll yver is als 't uytelick gelaet 't schoone spreken en 't veel woelen blijcken laat: of die Mann, zoo noest met armen en met handen, die drift veel dieper haelt als even uyt syn tanden; of dien Heylige, gestegen van 't Thooneel, die so veel heyligheits ontbreect als my en veel.

Dr. Metzlar (van wien geen portret bewaard is) was in 1774, gehuwd en als een „wel toegeleid Evangeli-Dienaar”, in Indië gekomen en gevestigd op het eiland Onrust in de baai van Batavia. De O.-I. Compagnie had hier hare scheepstimmerwerven en marinemagazijnen, inrichtingen, die een talrijk personeel noodzakelijk maakten. Somtijds woonden er 800 à 900 Europeanen; het was alhier in 1671 de standplaats van een predikant, die den dienst op het naburige eiland Purmerend waarnam. In 1796 werd die standplaats opgeheven, dewijl de gemeente zich toen, in den loop van 125 jaar, verminderd had tot slechts weinige personen. In verband daarmee waren Metzlar's persoonlijke besognes niet drukkend; Valentijn schreef, dat de dominee van Onrust steeds zitting nam in de vergadering der predikanten te Batavia, „schoon hij daar (op Onrust) woond en Sonder eens predikt, zoo men zegt.” Zeker behoefde hij op zichzelf niet toe te passen den versregel, voor Jan de Marre in zijn gedicht *Batavia* aan dit land gewijd, en welke deze woordspeling op den naam des eilands bevatte:

„Alles woelt en slaaft, en eenwig onrust is. Na twee jaren werd hij te Batavia geplaatst. Vóór dat tijdstip kon hij ervaren hebben hoe de toon in de Indische samenleving verschilde dien in 't vaderland, en dat, wel verre dat hier *odium theologicum* in 't spel kwam, de zieleveeler den strijd had aan te binden tegen onrecht en lauwheid. De toestanden waren nog weinig verbeterd, sedert de kroniekschrijver Valentijn in dezer voege had voorgesteld:

„Schoon de menschen hier reedelyk naarstig in de Kerk komen, moet men egter bekennen, dat er weinig van deze Batavische Ingezeten te vinden zijn, die met enige grond over de stukken van den godsdienst zouden weten te spreken. Ook al is dat men iemand ooit of ooit in eenig gezelschap hooren voortbrengen; altoos, het staat my niet meer zuix ooit daar gehooft of bijgewoont te hebben, en zo dit al iemand ondernemen wilde, hij zou velen een voorwerp van verwondering, bij anderen van bespotting, en bij de bescheidensten voor een man of juffer, die hun wereld niet wel verstonde, gehouden worden; hoewel de meeste reeden daarvan niet anders dan hunne groote onkunde in de zaak is.”

Valentijn handelde grootmoedig door de onthouding van de Bataviasche Laodiceërs alleen aan hunne onkunde te wijten. Er waren meer invloeden in 't spel, die hen van kerkelijk geharrewarlijk in 't vaderland afkeerig maakten, terwijl de wenswandel van vele predikanten in zake zedelijkheid, winstbejag en „ieverloosheit” ook geenszins voorbeeldig was te noemen. Valentijn zelf verpandte zeer berispelijke kanten aan zijn karakter, die dr. F. de Haan dat in zijn werk *Priangan* zou aantoonen, en in Indië gold zoo goed als in Europa uitspraak:

Man kann den Menschen nicht verwehren
Zu denken was sie wollen!

De hoeveelheid predikanten te Batavia was destijds beneden het normale cijfer; uithoofde van welk daardoor verzaarden dienst was aan Metzlar zijn ambtgenoot Vermeer bij wijze van tegemoetoor hem dubbele huishuur en kostgeld toegekend worden. De bedestonden kwamen de besognes van den kerkdienst vermeerderen; de broederen predikanten oordeelden dat zij daarmee hunne emo-

lumenten, hunne twaalf kannen „Zecqwyn” en hun maandelijksch „biërgeld” wel verdienden. Van de regeeringsbesluiten over die bedestonden werden enkele in Metzlar's bundel preeken opgenomen; de afkondiging geschiedde, behalve van den preekstoel, van de puy van 't stadhuis. Nimmer ontbrak de aanmaning „dat dezelve heiliglyk en christelyk zullen moeten worden gecelebreert”, nimmer ook de overtreding, inzonderheid wanneer er vasten mee gemoeid was. De kolonie kon in gevaar wezen, zooals in het jaar 1800 toen Batavia door een Engelsch eskader geblokkeerd werd, maar aan den lijve wenschte de burgerij geene offers te brengen. Desnoods liever een boete van zes rijksdaalders! — doch iets anders was 't een order uit te vaardigen, iets anders die ook te doen naleven.

Metzlar's *Bedestonden* werden eerst uitgegeven na zijn terugkeer in 't vaderland, toen hij daar een nieuwe standplaats had gevonden eerst te Beusichem, daarna te Klundert en 't laatste Aduard. Het boek moest aan de gemeente te Batavia tot een gedachtenis strekken en de plaats innemen van de afscheidspredikatie, welke hij door overhaast vertrek naar Nederland niet had kunnen uitspreken. „Ik wilde”, zoo schreef hij in het Voorbericht, „der Bataviasche Gemeente, waarin ik zo veel goeds genoot, op de een of andere wijze nog openlijk gedenken, en hiertoe dachten mij deze *Bedestonden* niet ongeschikt. Mocht de Heere dit werkje nog van wezentlijk nut doen zijn en zich ontfermen over het Indisch Zion! — mocht vooral in deze kommervolle en veruytziende dagen de Geest des Gebeds op Neerlands inwoneren rusten”. De schrijver verontschuldigde zich verder over een *hiatus* in zijne sermoenen, de weglating n.l. van de gebruikelijke voorbiddingen voor de overheid, in 't vaderland en in de kolonie. Op den kansel in Indië staande, placht hij die uit zijn geheugen te putten, maar bij de uitgave van zijn boek, zoovele jaren later, was hij den draad kwijt geraakt. Overigens bestond er een gedrukt formulier, 't welk de volgorde van die voorbeden aangaf, zoo goed als de officieele heildronken bij een „scheymael”, een gedenkdag van de verovering van Jakatra, een nieuwjaars- of anderen openbaren feestdag. De predikanten baden voor:

Hunne Hoogmogenden de Heeren Staten Generaal, Zijne Hoogheid den Heere Prince van Orange en Nassau, Zijner Hoogheids Koninklijke Gemalinne en Vorstelyke Spruyten, De HoogEdele Heeren Bewindhebbers der O. I. Maatschappye, Zijn Hoog Edelheid den Gouverneur Generaal en De Raden van Nederlandsch-Indië, onze hooge en wettige Overheid in deeze gewesten.

(Slot volgt).

Telegrammen naar Indië tegen goedkoop tarief.

De directeur-generaal der P. en T. vestigt er nogmaals de aandacht op, dat sedert 1 Mei j.l. in het verkeer met Nederlandsch-Indië tegen goedkoop tarief z.g. D.L.T.-telegrammen zijn ingevoerd; de overbrenging geschiedt thans met inachtneming van de volgende bepalingen.

1. De telegrammen moeten boven het adres voorzien zijn van de aanwijzing D.L.T., welke aanwijzing als één woord in de prijsberekening is te begrijpen.
2. De telegrammen kunnen in Nederland vanwege den afzender voorzien worden van een der via's: „Amsterdam—Bandoeng—Radio” of „Eastern”; telegrammen zonder via aangeboden worden naar omstandigheden over één der beide wegen verzonden.
3. De prijs der D. L. T.-telegrammen bedraagt: voor de eerste 20 woorden of minder f 12.50, voor elk woord meer f 0.62½.
4. D. L. T.-telegrammen mogen slechts gesteld zijn in verstaanbare taal en wel in het Nederlandsch, Fransch, Duitsch, Engelsch of Maleisch, terwijl aan den voet van het aan te bieden formulier een desbe-

MELKINRICHTING DER VEREENIGDE - ZUIVELBEREIDERS -

Badhuiskade 5 Scheveningen

levert U

tegen concurrerende prijs prima kwaliteit Melk en Zuivelproducten. Probeert U eens onze Prima Roomboter, de kwaliteit zal U bevallen!

Deze artikelen dagelijks versch aan huis bezorgd.

5172

BRIEVENBUS - PRULLEMAND

Dit is vaak de weg, die uw reclamedrukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

BRIEVENBUS- HUISKAMER OF KANTOOR

Tegenwoordig vindt men zoóveel drukwerk in de bus, dat het aankijken niet waard is, dat telkens het heele zaakje dadelijk weggegooid wordt. Uw drukkosten, bezorgloon of porto, alles is dan óók weggegooid!

Waarom dan geen reclamedrukwerk rondgezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt? Zulk drukwerk krijgt U niet van knoeidrukkerijtjes en evenmin van Multiplicators, doch wel van de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG



Speciaal adres voor het voordelig installeren van Woningen

Ruime keuze in:
BEDDEN-MEUBELEN
TAPIJTEN tegen uiterst billijke prijzen

GEVESTIGD SEDERT 1887

5145

ZOOEVEN VERSCHENEN:

5225

DOOR DE LUCHT NAAR INDIE

door

A. N. J. THOMASSEN & THUSSION V. D. HOOP met 112 illustraties op kunstgedrukt papier naar foto's, tijdens den tocht genomen en talrijke routekaartjes.

PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6.90

Zendt per omgaande uwe bestelling aan

N.V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL
VOORHEEN M. M. COUVÉE

Laan v. Meerderv. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35752

Filialen:

Klimphof 14, Tel. 35563 Theresiastr. 108a, Tel. 72444

Accountantskantoor van

G. STENEKER & J. SIBLESZ J^r

Leden van het Ned. Inst. van Acc.

5283

'S-Gravenhage - Prinsegracht 72 - Tel. 36927

Inrichten en controleeren van boekhoudingen.

Zelfs de fijnste
KENNER
 van
MUZIEK
 is opgetogen over de Muzikale
 weergave der
ALTENA
 Radio toestellen.
 Kantoor: „ALTENA RADIO FABRIEK”,
 Santhorstlaan 9, Wassenaar.
TELEFOON No. 6.

De kl. Opvoedingstehuizen

te Amersfoort en Noordwijkerhout, zijn bestemd voor kinderen uit intellectuele kringen, die buiten de ouderlijke zorgen moeten worden opgevoed. Huiselijk beschaafd milieu, groote eenvoud, gezonde huizen, goede voeding, zorgvuldige behandeling. Inlichtingen te bekomen bij

HET BESTUUR:

- C. M. v. DISSEL, Presidente, Kinderhuis „t Hoogt” Noordwijkerhout.
- M. KAARS SYPESTEYN, Secretaresse,
- H. A. G. ELINK SCHUURMAN, Penningm.-Accountant, Keizersgracht 574, A'dam
- Mr. F. A. G. v. WALSEM.
- J. C. HIETINK, Ged. Stud. Comm. O. en W. Correspondente voor Indië:
- Mevr. F. v. HOUWINGE-BLAAUW, p. a. Agentschap B. P. M. Semarang.

5334

**N.V. STOOMWASCH-
 EN STRIJKINRICHTING**
 voorheen
H. A. v. STARRENBURG
 OPGERICHT 1875
 Fahrenheitstraat 168
 TELEFOON 31791
 'S-GRAVENHAGE

VERSCHEENEN:

NOTO SOEROTO NIEUWE FLUISTERINGEN

(IN RHYTHMISCH PROZA)
 MET PORTRET VAN DEN DICHTER
 BANDVERSIERING VAN Ir. G. FRIEDHOFF, ARCH.
 Gedrukt op Oud-Hollandsch papier en genummerd van 1-500.

Alleen gebonden verkrijgbaar.

Prijs 1 3.50.

Reeds bij het verschijnen als bijdragen in *Oedaya* schreef *Het Vaderland*: — „die zich in vorm en wezen volkomen harmonisch aansluiten bij de vroeger door Noto Soeroto gepubliceerde Fluisteringen van den Avondwind, en deze dikwijls nog overtreffen in innigheid van toon, rijpheid van klank en diepte van zuiver gevoel.” —

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

MULOSCHOOL VOOR MEISJES der VEREENIGING VAN SPEYKSCHOOL

Van Speykstraat 34 - 's-Gravenhage

INSCHRIJVING van leerlingen v. d. nieuwen cursus **elken dag van 2-4 uur**, behalve op Woensdag en Zaterdag
 Opleiding voor H. B. S., Gymnasium en Lyceum in klasse 1-6 (met Fransch).
 Opleiding voor eindexamen Mulo A en B in klassen 7-10.
 Prospectus op aanvraag te verkrijgen aan de school.
 De Directrice: G. W. RUINEN

treffende verklaring is te onderteekenen als vereischt voor uitgestelde telegrammen.

5. De aflevering in Ned.-Indië van de uit Nederland ontvangen D.L.T.-telegrammen en de aflevering in Nederland van de uit Ned.-Indië ontvangen D.L.T.-telegrammen geschiedt minstens 2 x 24 uur later dan het tijdstip van aanbidding in Nederland, resp. Ned.-Indië, waarbij rekening wordt gehouden met het tijdsverschil tusschen beide landen.

6. De afzenders hebben slechts recht op terugbetaling van seinkosten wegens vertraging, indien blijkt, dat een D.L.T.-telegram 6 x 24 uur na het tijdstip der aanbidding nog niet werd afgeleverd.

7. Op de D.L.T.-telegrammen zijn overigens de bepalingen van toepassing, welke voor uitgestelde telegrammen van kracht zijn.

Zooals uit bovenstaande blijkt, worden D.L.T.-telegrammen zoo mogelijk steeds 2 x 24 uur na het tijdstip van aanbidding afgeleverd; de bepaling, medegedeeld in de Staatscourant van 22 April j.l. no. 77, dat Zonen feestdagen niet mede tellen bij de berekening van genoemden termijn van 2 x 24 uur is vervallen.

Van Week tot Week.

Dinsdag 3 tot Maandag 9 Augustus.

Dr. H. F. R. Hubrecht †. Te Amsterdam is op ruim 81 jarigen leeftijd overleden Dr. H. F. R. Hubrecht, o.a. oud-lid van de Tweede Kamer, voorzitter van de Kon. Vereeniging het Koloniaal Instituut. Met Dr. H. is heengegaan een Nederlander van groote verdiensten en van veelzijdigen levensarbeid. Het laatste tijdvak van zijn welbesteed leven is samengeweven met het Koloniaal Instituut, door hem in 1910 met den oud-minister van Koloniën J. T. Cremer e.a. opgericht. Nog juist heeft Dr. H. de voltooiing van dezen tempel der koloniale wetenschap mogen aanschouwen, nadat hij tot tweemaal toe een half miljoen had geschonken om den afbouw (welke gedurende de oorlogsjaren zeer bemoeilijkt is geworden) en inrichting van deze grootsche instelling mogelijk te maken.
 De overledene was ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw en Commandeur in de Oranje Nassau-orde.

Beëdiging van den nieuwen Gouverneur-Generaal. H. M. de Koningin zal op Dinsdag 10 dezer den nieuw benoemden Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië, Jhr. Mr. A. C. D. de Graeff, ter beëdiging ontvangen.

Javaansche Regenten naar Nederland. Op de begroeting voor 1927 is aangevraagd een post van f 13.500.—, wat verband houdt met het voornemen der regering om jaarlijks een tweetal regenten of andere Inlandsche ambtenaren met eene speciale studie opdracht naar Nederland te zenden. Het ligt in de bedoeling, den betrokken ambtenaren, behalve behoud van vol salaris, ook toe te staan, zich op landskosten door hun wettig gezin te doen vergezellen (onder wettig gezin wordt in het algemeen verstaan de z.g. eerste wettige vrouw en hare kinderen).

Raden Tirtodanoedjo †. Op ruim zeventigjarigen leeftijd is overleden de Javaansche journalist Raden Tirtodanoedjo, tot voor kort directeur-hoofdredacteur van het te Kediri verschijnende weekblad *Hindia Timoer*.

De heer Tirtodanoedjo was van den beginne af een voorman der Sarekat Islam en de rechterhand van Tjokroaminoto. Toen de C. S. I. een eigen orgaan rijk was, de Oetoesan Hindia, aarzelde hij niet op het aanbod om deel te nemen aan de redactie van het blad, al zijn krachten daaraan te geven. Hij was het ook, die den stoot gaf tot de zoogenaamde „Djowo Dipo”-beweging, met het doel door de eensoortigheid van taalgebruik (het ngoko), aan den Javaan meer zelfbewustheid te geven en hem op te voeden voor een zelfstandig bewustzijn.

Ophitsing door een ontoerekenbare met noodlottige gevolgen. Tegal, 3 Aug. (Aneta) 1) Een hoofdmandoer alhier hitste vijf familieleden op, waarop zij gezamenlijk onder bedreiging met messen het tuinvolk van de suikerfabriek Pagongan verhinderden de tuinen in te gaan. De veldpolitie sommeerde hen hun bedreigingen te staken, maar

1) De hiervolgende Aneta-telegrammen zijn ontleend aan de „Nwe Rott. Crt.”.

zonder succes. Daarna werden twee salvo's gegeven, waarbij de geweerloopers op het been richt waren. Ook dit hielp niet, waarop een der salvo werd gelost, met het noodlottig gevolg, vier hunner gedood werden en 1 gewond. Het volk ging daarop aan het werk zonder dat verder ongeregelde gebeurden.

Soerabaja, 3 Aug. (Aneta). Volgens het *Schiedsblad* is de hoofdmandoer, de aanstouder van het relletje bij de suikerfabrieken Pagongan en Adiwerna, gelegen in de afdeeling Tegal, dende aan een ziekelijke storing zijner geestsmogens.

Eene opwekking voor de studie te Wageningen. Batavia, 1 Aug. (Aneta). De directeur van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, dr. A. A. Rutgers, verklaarde, dat er goede vooruitzichten bestaan voor hen, die aan de Landbouwhoogeschool in den kolonialen landbouw en boschbouw willen gaan studeren. In Wageningen is het aantal studenten, vooral voor den boschbouw, bescheiden onvoldoende voor de behoefte in Ned.-Indië.

Th. A. Grivel †. Bandoeng, 5 Aug. (Aneta). De hooftambtenaar bij de Staatsspoor- en Tramwegen Th. A. Grivel is overleden.

H. van Eck †. Hier te lande is telegrafisch bericht ontvangen van het overlijden van den heer H. Eck, assistent-resident van Billiton. De ontslag was officier in de orde van Oranje-Nassau.

Het verzet in Atjeh. Kota Radja, 7 Aug. (Aneta). Tegenwoordig hebben zes en in Bakongan veertien personen zich onderworpen.

Herenging Sir Thomas Stamford Raffles. Op 5 Augustus was het een eeuw geleden dat te Londen een merkwaardigste Indische staatslieden is overleden, n.l. Sir Thomas Stamford Raffles, tijdens het Koninkrijk der Nederlanden tusschenbestuur op Java (1811-1816) en later gouverneur. De *N. R. Ct.* (Wo. 4 Avondblad A) wijdt een beschouwing aan den grooten figuur.

Onderscheiding. Bij Kon. besluit is benoemd tot officier in de Orde van Oranje-Nassau ir. G. C. Smits, administrateur der Deli Spoorweg-Maatschappij.

Majoor L. Oberg †. Te 's-Gravenhage is overleden gep. majoor der Inf. van het O. I. Leger L. Oberg.

Gepensionneerde opperofficieren. Bij Kon. besluit op verzoek, wegens volbrachten diensttijd, ontfermt dankbetuiging, eervol ontslag verleend uit de militairen dienst aan generaal-majoor der artillerie van het N.-I. leger W. A. Blits en aan generaal-majoor der infanterie van het N.-I. leger J. L. L. le Cocq d'Armandville.

Bevorderd. De Luit.-Kolonel der Inf. van het O. I. leger H. A. Cramer is bevorderd tot kolonel. kapitein der Inf. van het O.-I. leger, met ziekverlof hier te lande, is bevorderd tot majoor.

Vulkanische uitbarsting op Bali. Aneta-telegrammen maken melding eener uitbarsting van den vulkaan Batoer op Bali, de hevigste welke sedert menschenheugenis bekend is. De gelijknamige desa Batoer is verbrand en geheel door de lava verzwolgen; aangerichte schade is groot, doch gelukkig zijn geen menschenlevens te betreuren.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvuil

Resident Jasper en de Ind. Kunstnijverheid.

Van bevriende zijde ontvingen wij per jongste een exemplaar van de door het Djokdjasche dagblad „*Mataran*” in brochure-vorm bij zijn avondblad van Juni j.l. uitgegeven extra bijlage, gewijd aan de bestuurs- en overname van 't gewest Djokjakarta door resident J. Jasper, waarin o.m. een uitvoerige beschrijving van de echt Vorstenlandsche ceremonieel dier plechtigheid, te lezen hoe zich daartoe in de z.g. „troonzaal” van het residentiehuis verschillende militaire en civiele ingezetenen hadden verzameld, toen resident Jasper door den gewestelijken secretaris en den waarnemende translateur werd binnengeleid, waarna de d.d. resident laatstgenoemde functionarissen uitnodigde het noemingsbesluit van den nieuwen resident voor te lezen, respectievelijk in de Hollandsche en Javaansche taal.

Vervolgens werd de resident door den d.d. resident

MAGASIN DE NOUVEAUTES
v.h. Gebr. LEVIJ
 Hoofdstraat 144 - APELDOORN - Tel. 163

DAMES- EN KINDERCONFECTIE
 MODE-ARTIKELN - LINGERIE
 CORSETTEN HOEDEN, enz.

De zoo dringend noodige verbetering van onze verkeerswegen moet en kan gepaard gaan met behoud van het natuurschoon. Daarnaast te streven is plicht voor wie de verbetering van het wegennet moeten uitvoeren.

P. C. W.

„P. C. W.” PROPAGANDA-COMITE VOOR WEGENVERBETERING
Prinsengracht 579 Amsterdam - Telefoon 31577 Postgiro 99961

den heer P. Westra toegesproken. Deze begon met de woorden:

„Resident,

Uit naam van de civiele en militaire autoriteiten, alsmede van de overige ingezetenen van het gewest Djokjakarta heet ik U bij dezen hartelijk welkom. Mij valt het voorrecht te beurt het bestuur over Djokjakarta aan U te mogen overdragen en ik doe dit met des te meer genoegen, daar allereerst Uw benoeming tot Resident alhier werd toegejuicht.

„Dit beteekent, dat men vol vertrouwen de toekomst onder Uw Bestuur tegemoet ziet, maar het beteekent ook voor U de zware taak om zooveel mogelijk aan de gekoesterde verwachtingen tegemoet te komen.

„Het contact met de zelfbesturen zal voor U een belangrijke, maar ik ben er van overtuigd tevens een zeer aangename taak zijn.”

Verscheidene punten van algemeen belang werden aangehaald en daarna, namens de aanwezigen, enkele speciale wenschen uitgesproken, achtereenvolgens van: de zelfbesturen, de rechterlijke macht, de ambtenaren, de militairen, de zending, de missie, van Mohammedia, het Indo Europeesch Verbond, de landbouw-ondernemers, de Javaansche bevolking, de vreemde Oosterlingen, de particulieren en de pers. Waarlijk geen kleinigheid!

Ten eerste troffen ons de considerata der Javaansche bevolking, in de volgende bewoordingen geuit:

„De Javaansche bevolking verhoopt van U bijzondere aandacht voor hare kwijnende kunstbedrijven.

„Haar batikbedrijf maakt o.a. een zeer moeilijken tijd door.

„Volgens het „Rapport Meyer Ranneft” is ook de economische toestand van den intellectueelen Javaan nu zeer precair.

„De Javaansche bevolking verwacht met groot vertrouwen, dat onder Uw bestuur voor haar een tijdperk van meer welstand zal mogen aanbreken.”

De vervulling van dit laatste staat natuurlijk ook in verband met het wederopleven der inheemsche bedrijven, waaronder verschillende takken van kunstnijverheid en huisnijverheid van oudsher een groote plaats hebben ingenomen. De heer Jasper, die altijd getoond heeft hiervoor een open oog en hart te hebben, zal zeker alles doen, wat in zijn vermogen ligt, om dat vertrouwen der bevolking niet te beschamen.

Zijn antwoordsrede begon dan ook met de woorden:

„Het is mij een voorrecht, een eer en een groote vreugde tevens, om heden het Bestuur over dit belangrijk Gewest te mogen aanvaarden.

„De door de Regeering van Nederlandsch-Indië mij opgelegde, nieuwe taak trekt mij aan, wijl Djokjakarta, land van historische beteekenis, op Java een centrum vormt van cultureele ontwikkeling.

„Niet anders dan aangenaam is de werkzaamheid in een bestuursgebied, waar naast en bij de vele moderne stroomingen en bewegingen, welke de levendige belangstelling van den bestuurder te weeg brengen en gaande houden, de uitingen van de Oud-Javaansche beschaving vaak en overal zijn waar te nemen.

„Met opgewektheid sta ik aan het begin van den arbeid in een streek, waar ik gaarne zou willen bijdragen aan de ontwikkeling van de algemeene welvaart en waar de omstandigheden aan bedrijf en samenleving een eigen, interessant cachet hebben gegeven.”

De aanwezigen werden door den assistent-resident aan den resident voorgesteld. Daarna vertrok deze met zijne ambtenaren en eenige genoodigden, onder militair geleide naar den Kraton, waar hij door Z. H. den Sultan in de *Bangsai Kentjono* plechtig ontvangen werd.

Nadat Sultan en Resident eenige oogenblikken hadden gezeten, gaf de Sultan bevel, dat de Rijksbestuurder met de Regenten naderbij zouden komen. Daarna stond de Resident van Djokjakarta op om den Sultan bekend te maken met de plaats gehad hebbende bestuursovername, waarop Zijne Hoogheid, die eveneens was opgestaan, den nieuw opgetreden Resident geluk wenschte. Alle aanwezigen verhieven zich daarop van hunne zetels.

Op een wenk van Zijne Hoogheid werd champagne gepresenteerd en werden de volgende toasten zittende ingesteld:

In de eerste plaats door den Resident op Z. H. den

Sultan van Djokjakarta, *Hamengkoe Boewono VIII*, commandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, Groot-officier der Orde van Oranje Nassau met zilveren ster, drager van het Grootkruis der Mecklenburgsche Huisorde van de Wendische Kroon, Generaal-Majoor bij het Leger van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden.

De Sultan toastte vervolgens op den Resident van Djokjakarta, den heer J. E. Jasper, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Ridder der Orde van Oranje Nassau, Ridder der Orde van de Belgische Kroon.

Na eenige oogenblikken nam de Resident van den Sultan afscheid en keerde naar het Residentiehuis terug, vergezeld van de hierboven genoemde civiele en militaire autoriteiten en genoodigden.

In het Residentiehuis aangekomen, namen de *Prins Pakoe Alam* en *Pangeran Soerjaningprang* op hun beurt afscheid van den Resident om onmiddellijk daarop naar de *dalem* van den Prins Pakoe Alam terug te keeren.

De Resident met zijn ambtenaren bleven eenige oogenblikken in het Residentiehuis vertoeven, waarna, met hetzelfde militair geleide als den stoet naar den kraton escorteerde, naar den *dalem* van *Pangeran Adipati Ario Pakoe Alam* werd gereden.

Hier vond weder hetzelfde ceremonieel plaats.

De redactie van „*Mataram*” eindigt hare getrouwe beschrijving dezer echt Vorstenlandsche plechtigheid met den wensch: „dat zij zich niet spoedig moge herhalen.”

Wij beamen deze ten volle, speciaal ook met het oog op onze verwachtingen van den heer Jasper, betreffende het waardeeren en bevorderen der inheemsche kunst, kunstnijverheid en huisnijverheid.

In dezelfde brochure vinden wij weergegeven een interview, dat de hoofdredacteur van het Djocdjasche dagblad had met den heer J. E. Jasper in den door de N. I. S. aan de residentsfamilie afgestane salonwagen, voor de reis van Pekalongan naar Djocdja. Daaraan ontleenen wij het volgende:

„Ons vraaggesprek richtte zich in de allereerste plaats op de den Resident zeker interesseerende, thans kwijnende *batikindustrie* van Djokjakarta.

„Ten aanzien daarvan deelde ons nieuwe hoofd van Gewestelijk Bestuur ons mede, dat hij binnenkort in de gelegenheid zal worden gesteld om kennis te nemen van het door *ir. Soerachman* terzake opgestelde rapport, waarna een bespreking zal volgen met den heer *Welter*, hoofdamtenaar van het departement van handel landbouw en nijverheid.

„Hoewel Resident Jasper uit den aard der zaak ten opzichte van den toestand van deze industrie nog geen bepaalde meening kon hebben, zoo kon hij ons toch wel mededeelen, dat de toekomst van de Vorstenlandsche batikindustrie ook door den genoemden heer *Welter* weinig rooskleurig wordt ingezien.

„Voor een groot deel wordt de Vorstenlandsche batikmarkt, zooals begrijpelijk is, beïnvloed door toestanden, welke zich buiten de Vorstenlanden voordoen en geconstateerd is kunnen worden, dat de Vorstenlandsche batiks in de buitenbezittingen niet meer dien trek vinden van vroeger.

„Verschillende invloeden hebben daar het hunne toe bijgedragen. De voornaamste is wel de zeer belangrijke prijsconcurrentie, welke de Vorstenlandsche industrie ondervindt van de Pekalongansche batikhandlaren, die momenteel in staat zijn om een product te leveren, dat belangrijk goedkooper is dan wat de Vorstenlandsche industrie kan produceeren. Het grove product, dat weinig kunstzinnig is, maar kleurrijk en met levendige figuren versierd, wordt momenteel uit Pekalongan uitgevoerd tegen een prijs van f 20.— per koddie. In het bijzonder de rubberproduceerende streken zijn de grootste afneemsters van deze goedkoopere Pekalongansche batik.

„De uitvoer uit Pekalongan naar de buitenbezittingen heeft het afgelopen jaar niet minder dan zes miljoen gulden bedragen. 1)

„Wil de Vorstenlandsche batikindustrie dus een kans hebben om de verloren markt op de buitengewesten weer te veroveren, zoo zal in de eerste plaats moeten worden omgezien naar een goedkoopere productiemethode, die de prijsconcurrentie mogelijk maakt. 2)

„Het is intusschen mijn voornemen, aldus Resident

1) In de Indische bladen lezen wij onlangs dat in de Pekalongansche batikindustrie thans een stilstand heerscht van ten minste 60 pCt.
2) In dit verband verwijzen wij naar het artikel van den heer J. A. Loebér in „Het Koloniaal Weekblad”, d.d. 17 Juni j.l., No. 24, en naar onze bespreking van diens batikboek in het vorige nummer.

Haarlem en Omstreken.

Comestibles- en Delicatessenhandel
JACQUES PIJL, Cuisinier

BLOEMENDAAL 5093

Bloemendaalsche Straatweg 28-30 Telef. 22262

Zijweg 22 OVERVEEN Telefoon 2095

STOEL'S
WONINGBUREAU
BLOEMENDAAL

VRAAGT GRATIS WONINGGIDS EN INLICHTINGEN

GEZ. VAN DEN HAAK

HAARLEM - KINDERHUISVEST 27 - TEL. 10118

OPGERICHT ANNO 1881

FIJNWASSCHERIJ

BEHANDELT:

BOORDEN - OVERHEMDEN

BLOUSES en JAPONNEN

IN ALLE STOFFEN

TAFELGOED en GEHEELE WASSCHEN

SCHOENMAKER

BLIJF BIJ JE LEEST!

Een oud spreekwoord en een wijs spreekwoord. Alleen in zijn eigen vak kan iemand iets goeds praesteeren. Een bankier heeft geen verstand van den kaashandel, evenmin als een electricien van hondenscheren. Maar allemaal kunnen zij in enkele uren leeren drukken, teminste als men de verzekeringen gelooft der handelaars in

**KANTOOR-
DRUKMACHINES.**

Als men dan zoo'n machine aangeschaft heeft, valt het aanleeren van het drukkersvak lang niet mee, het werk kan niet halen bij dat van een goed geoutileerde drukkerij en slecht reclamedrukwerk is het tegendeel van een reclame. Indien gij echter met uw drukwerk eer wilt inleggen en er de aandacht op wilt zien gevestigd, bestelt het dan bij de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * TELEF. 11987

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM 5009

Geregeld MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aanstuiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadlooze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

HOTEL-RUBRIEK

APELDOORN

HOTEL VAN DER BURG

1ste en oudste huis ter plaatse Modern comfort
6286 Volledige pensionprijs f 5.-

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“,
Bankapl. 2, Den Haag, Tel.
11486. Dir. bij Schev. B. 5033
Str. k. en w. op delogeerk.

BESCHIKBAAR.

Hotel Rest. „DUINOORD“
Sweelinckplein
Spec. bezocht d. Ind. Fam.
6020 OOSTERWIK & V. D. LAUR

Hotel „Promenade“, Oude
Schev. weg 21, Tel. 50454
Prachtige ligging.
Matige prijzen. 5085

BESCHIKBAAR.

Haag. fam. heeft plaats v.
schoolg. j. ook H. B. S.
Toez. stud., o. muz., d.
doc. Wis.-Nat.
Br onder No. 5267 Bur. v. d. Bl

DE VELUWE.

„Den Lindenhof“ te Vierhouten (bij Nunspeet)

GEZELLIG VACANTIEHUIS

Gelegen op het kruispunt aan den weg naar Apeldoorn,
Elspeet, Emst.

Prachtige boschrijke omgeving. Uitgestrekte heide.
Pensionprijs f 2.50 per dag.

Voor het bereiden van een
goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar
„De Ind. Rijsttafel“ door
FR. BLOM, Schrijver van
„Moderne Kookkunst“,
verkrijgbaar bij den Boek-
handel en bij de Uitgeefster
Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

Pension Mevrouw OP 't HOLT

KRULLELAAN 37 5060 ZEIST.

Munt uit door goeae keuken
en billijke prijzen

Wordt door gegoede Indische Families aanbevolen.

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-MI BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a

DEN HAAG



TELEPHOON

14427

5217

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit
brandstoffen, tegen billijken prijs en
gegarandeerde maat? Bel dan op 14427.

AAN DE LEDEN. Mogen wij op lwe medewerking
rekenen om het ledental onzer
vereniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts één
persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat
een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van
daadwerkelijk streven naar verhooging van den bloei
van „Oost en West“.

Maison NIEKERK

Pijnboomstraat 43 - DEN HAAG - Tel. 30328

Voorheen Cuisinier Grand Hotel Central

Diners f 0.85 - f 1. - - f 1.25

en verder uitgebreid 5199

Indische Rijsttafel vanaf f 1.75

Jasper, om mijn volle aandacht aan deze aangelegen-
heid te wijden. Als onderdeel van mijn plannen in die
richting, kan ik daar nog aan toevoegen, dat het in
mijn bedoeling ligt om zoo mogelijk over te gaan tot
de oprichting van een batikschool. 3)

„In het Gewest, dat ik zoeven verlaten heb, wilde
ik eveneens tot stichting van een dergelijke school
overgaan, in samenwerking met de Pekalongansche
jaarmarktvereniging. De beschikbare gelden — er was
het laatste jaar, nadat drie jaarmarkten waren gehou-
den, een bedrag van circa f 15.000. — als saldo in kas
— waren echter nog niet voldoende om en de jaar-
marktexploitatie en de batikschool daaruit te kunnen
bestrijden.

„Vanzelf was het gesprek hiermede gekomen op een
ander gebied, dat immer de warme belangstelling van
den nieuwen Resident heeft gehad, dat der jaarmark-
ten.

„Ten aanzien van het begrip Jaarmarkt worden door
Resident Jasper principes gehuldigd, welke geheel en
al afwijken van wat wij tot nu toe in Djokja of Solo
op dit punt gewoon zijn geweest.

„Hoewel Resident Jasper natuurlijk eerst nader zal
dienen kennis te maken met de bestaande toestanden
ter plaatse, kunnen wij toch wel reeds mededeelen, dat
de tegenwoordige *sekaten*, het vorig jaar met lofwaard-
igen ijver tot grooter glorie gebracht, waarschijnlijk
in den vervolge in zijn ouden vorm zal blijven bestaan,
omdat het uitermate moeilijk is om verandering te
brengen in de adatebruiken welke aan de *sekaten*, die
een godsdienstigen ondergrond heeft, verbonden zijn.

„Waarschijnlijk zal er daarom naar worden gestreefd
om naast deze *sekaten*, in den zoogenaamden *maleman-
tijd*, een afzonderlijke jaarmarkt in het leven te roepen,
welke, zonder dat daardoor specifieke belangen in het
gedrang komen, gehouden kan worden in den geest,
zooals voor een jaarmarkt wordt vereischt.

Wij besluiten met een aanhaling uit een persoonlijk
schrijven van resident Jasper, die naar aanleiding van
onze gelukwenschen met zijne benoeming te Djodja
en de opmerking, dat hij noode in Pekalongan 4) ge-
minst zal worden, antwoordt:

„De jaarmarkt van Pekalongan zal op dezelfde
wijze als voorheen plaats hebben; daardoor zal de
heer A. R. Schilling, als voorzitter der Pekalon-
gansche Jaarmarktvereniging, zorgen. Ik ben van
plan, om in dit jaar een „Djokdjasche Jaarmarkt-
vereniging“ te stichten, welke in 1927 de 1e
Djokdjasche Jaarmarkt-Tentoonstelling zal kunnen
houden.

„Tegen 20 Juli zal Pangeran Soerjodiningrat te
Priok aankomen; waarschijnlijk zal de Sultan hem
daar afhalen. Ik denk wel, dat Pangeran Soerjo-
diningrat mede zitting zal willen nemen in het be-
stuur der nieuw te stichten Djokdjasche Jaar-
marktvereniging.

„Wij zijn door Djokdja's ingezetenen zoo harte-
lijk ontvangen, dat onze entree in de Sultansstad
joyeus, bijna glorieus is geweest.“

Resident Jasper kan daar dus op medewerking van
alle kanten rekenen.

Nu bovendien de tegenwoordige Minister van Kolo-
niën en de nieuwe Gouverneur-Generaal beiden aan de
presidente van Boeatan, die ter audiëntie ging, betuigd
hebben te voelen voor de daadwerkelijke bevordering
der Indonesische kunst en kunstnijverheid, en er aan-
dacht aan te zullen wijden, mogen zeker wel de beste
verwachtingen in dit opzicht gekoesterd worden.

3) Deze zou zich dan prachtig kunnen aansluiten bij de reeds bestaande
Inlandsche batikverenig., waarvan Pangeran Ario Soerjodiningrat voor-
zitter is, en wellicht een onderdeel kunnen uitmaken of de voorlooper
zijn van de reeds zoo lang verbeide Indische Kunstnijverheid-snoel.

Er zijn twee factoren: de batik als Kunst en de massa ba.kiproductie
als industrie.

4) Niet alleen de ass.-resid. van Pekalongan, maar ook de residenten
van Pekalongan, Batang en Brebes hebben den heer Jasper uitgeleide
gedaan tot Djodja en als laatste eerbetoon de plechtigheden meege-
maakt.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Onderwijs.

De dagbladen (o.a. *Bat. Nwsbl.* 30 Juni t/m. 6 Juli)
vervolgen hunne verslagen en overzichten van de zit-
tingen van den Volksraad.

UITZENDINGEN

HOLL. DINERS EN RIJSTTAFEL
GR. HERTOGINNELAAN 92, TEL. 36347, DEN HAAG

FAM. PENSION

Beleefd aanbevelend, C. H. STAKMAN

Op overtuigende wijze wist de heer Hardeman
directeur van Onderwijs, uiteen te zetten, dat er
de vorming van een z.g. „intellectueel proletariaat“
Indië nog geen vrees behoefde te zijn, omdat de
hoofte aan meerontwikkelden slechts tijdelijk door
economischen toestand verminderd was en met de
zou verbeteren. In ieder geval is de elementaire
ming op *volkscholen* en *Inlandsche 2de Klasse*-
een sociale behoefte, die weinig heeft te maken
vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. De hoogere
tellectueele vorming op *daarboven staande onder-
inrichtingen* behoeft ook geen vrees voor overprod-
op te wekken, daar een groot deel dergenen, die
genieten, daarna een opleiding krijgen op *techni-
en vakscholen*, terwijl de overige „intellectueel ge-
den“ een maatschappelijk nuttige afsluiting van
studies vinden op de inrichtingen voor *Hooger on-
wijs*. In beide richtingen worden dus door de
lectueele vorming nuttige elementen voor de Ind-
maatschappij afgeleverd. Ten aanzien van het
vak- en ambachtsonderwijs, waarvoor de Volks-
zoo duidelijk sympathie heeft uitgesproken, wees
Regeringsgemachtigde op datgene, wat te dien
zien verricht was, doch moest daarbij herinneren
de zeer hooge kosten van dit onderwijs, waardoor
grote uitbreiding van gouvernementwege belem-
werd. Gerekend wordt echter op het initiatief
locale gemeenschappen, terwijl mede crop gew-
werd, dat een bepaalde ambachtsschoolopleiding
het verkrijgen van goede toekangs niet de eenige
weg behoeft te zijn, in verband waarmede het
Chinesche gildewezen naar voren werd gebracht. Verg-
Reg. gem. — vraagt de *Java-Bode*, 30/6 — in dit
band echter niet eenigszins, dat bij de Chinezen
gildewezen bloeiend kan zijn, omdat daar het
ambachtsbedrijf, zeer bloeiend is, terwijl het hier
den loop der eeuwen sterk in verval is geraakt,
dat van een feitelijk ambachtsstand, behoudens
kele uitzonderingen, niet meer gesproken kan wor-
Pas wanneer door ambachtopleiding werkelijk-be-
me ambachtslieden zijn verkregen, zal de verloren
gane practijk-vorming weer goede vruchten kunnen
werpen en een deel van de vormende taak dier sch-
kunnen overnemen. De ontbrekende basis moet een
opnieuw gelegd worden.

De heer Hardeman wees op de moeilijkheden
de Regering om zelve geheel in de *onderwijsbehoef-
te* voorzien, zoodat het *bijzonder onderwijs* allen s-
verdient, daar dit een deel van de anders onuit-
bare taak overneemt. In nauw verband tot dit
stuk staat de *personeelsvoorziening*, waarbij dan
werving in Holland met de daartegen gerichte
van het N. I. O. G., en het kweekschoolplan be-
ken zijn. De *Java-Bode* (30/6) is van meening
de onderwijzers er goed aan zullen doen hun
zoo snel mogelijk op te geven, ook in hun eigen
lang. Uit de behandelde detailpunten, haalt de
slechts aan, dat de Regering toezegde, in afwach-
van het nieuwe *kweekschoolplan*, beurzen voor
nelijke kweekscholieren beschikbaar te stellen, wat
zal geschieden ten bate van leerlingen der hooges-
len met voldoende ijver en plichtsbetrachting
deze te helpen bij het betalen der college-gelden.
Ten aanzien van het tot uitdrukking gekomen
langen naar onderwijs in het *Mandarijn-Chineesch*
de Holl. Chin. Scholen, neemt de Regering ten re-
het standpunt in, dat zulk een onderricht in de
van het verre Moederland geen maatschappelijk be-
voor Indië kan zijn, doch door de betrokken
zelf ter hand moet worden genomen.

klapper vestigt in het *Soer. Hbl.* (28 Juni, 2de
en 1 Juli, 3de bl. „*Uit de School!*“) de aandacht op
belangwekkende *paedagogische studie* van de hand
prof. dr. G. Révész te Amsterdam over den Over-
van het Lager- naar het Middelbaar Onderwijs en
plaats, die de Middelbare School in het kader van het
Nederlandsche Schoolwezen inneemt. Hoewel in het
zaak geschreven voor het Moederlandsche school-
zen is de studie voor Indië zoo mogelijk nog mee-
tuelc dan voor Nederland. Het vraagstuk der
aansluiting is in Indië nog geen stap verder gevoro-
dan in Holland; de terugzinking van het Lager on-
wijs in de voorafgaande jaren heeft het alleen nu
der gemaakt. Bij den overgang naar het Middel-
Onderwijs struikelen in Indië nog meer kinderen
in Holland en op de H. B. S. sneuvelen er onder
ook meer.

Aardbevingen en aardschokken (vervolg).

De Loc. (3 Juli, blz. 39), de *Java-Bode* (6 Juli,
en de *Deli Crt.* (7, 8 en 10 Juli) bevatten nog

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor
Diners aan huis bezorgd

VERKOOPHUIS
Groot Hertoginnelaan 101
 SPECIAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
 INGERICHT
 Bestaat ruim 25 jaar
 DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

Willem v. d. Waals
 HEERENKAPPER — v/h Chef van de Firma JUSTMAN JACOB
IEPLAAN, hoek Populierstraat No. 2 — Telefoon 31168
 GEVESVIGD SEDERT 1916 5073

VOLGENS DE MEEST MODERNE EISCHE INGERICHTE
Heeren Kapsalon
 Grote Collectie PARFUMERIËN en TOILETARTIKELEN
 tegen zeer concurrerende prijzen

Hollandsche collega's, die immers, behoudens enkele uitzonderingen, allen vereenigd zijn in den Ned. Journalisten Kring. En het toeval wil nu ook, dat juist in den laatsten tijd in Holland het aantal journalisten met Indische praktijk niet onbelangrijk vermeerderd is. Zoodat men ook daardoor op een gedachtenwisseling zal kunnen rekenen, waarbij deze ex-Indische journalisten een leidende en voorlichtende rol zullen kunnen vervullen, naast de beide inleiders.

De mislukte hoogovenplannen.

De Regeering deelde aan den Volksraad voorloopig mede, dat de pogingen van het betrokken Syndicaat om het benoedigde kapitaal voor de hoogovenplannen in Borneo, bijeen te krijgen, hebben gefaald (*De Loc.* 28 Juni, blz. 22). Het Syndicaat heeft toen het aanvankelijk ontworpen groote plan met een kapitalisatie van f 72.000.000 ingekrompen tot een kleiner plan, bestaande uit een ijzerertsontginning met exportbedrijf en een proefinstallatie voor cokesbereiding en ertsvermelting, waarvoor een kapitaal van f 3.000.000. werd noodig geacht. Men had hiermede de bedoeling de technische en economische mogelijkheid van het groote plan zooveel mogelijk ter plaatse na te gaan. Intusschen was men er in geslaagd uit stukkolen van een proefzending Poeloe Laoetkolen een „cokes” te bereiden, waarin „een reductiemiddel” werd gezien, dat voor zoover het geen te hoog aschgehalte had, praktisch bruikbaar geacht werd voor de vermolting der Borneo-erts in kleine ovens. Het Syndicaat vroeg en verkreeg eene optie-verlenging voor de betreffende terreinen ten einde het noodige kapitaal bijeen te krijgen, terwijl van Regeeringszijde mijnrechtelijk alle medewerking werd toegezegd. Ook voor dit plan kon het Syndicaat echter geen geld krijgen, waarna het zich geheel heeft teruggetrokken. Daarop is nog de vraag onder de oogen gezien of er wellicht aanleiding kon zijn om het kleine plan van Regeeringswege te entameeren, waartoe het als einddoel van het kleine plan gestelde groote plan op het departement van Gouvernementsbedrijven kritisch werd bestudeerd. Hierbij bleek, dat het groote plan alleen reeds uit een mijnbouwkundig oogpunt, dus zonder verdere critiek op de metallurgische, mercantiele en verdere mérites, technisch en economisch onuitvoerbaar moest worden geacht, omdat uit de beschikbare, overigens voor het beoogde doel ook te beperkte kolenreserve praktisch geen stukool zou zijn te winnen, waaruit een „cokes” van het verlangde aschgehalte zou kunnen worden verkregen, terwijl de economische zijde van de zaak door den zeer aanzienlijken gruisafval ongunstig zou worden beïnvloed. De gevraagde rapporten van de in Europa uitgevoerde vercookesingsproeven van Indische kolen werden aan den Volksraad ter inzage aangeboden. Alle in Europa aangewende pogingen om den gruisafval der Borneokolen te vercookesen zijn tot nog toe volkomen mislukt, maar de Dienst van den Mijnbouw blijft in samenwerking met het Technisch Bureau van Koloniën de vorderingen op het gebied der vercookesing volgen. De kans op praktisch bruikbare resultaten, d.w.z. op het verkrijgen van een voor het doel technisch en economisch bruikbare cokes wordt echter na de opgedane ervaringen zeer gering geacht. En waar de kans van slagen der hoogovenplannen in verband ook met andere moeilijkheden buiten het cokesvraagstuk zoo gering blijkt te zijn als door het ongunstige verloop der plaats gehad hebbende onderhandelingen is gedemonstreerd, zouden eventueel voortgezette coquesproeven voorshands slechts van academische waarde kunnen worden geacht. In elk geval acht de Regeering het voorloopig onnoodig en niet verantwoord, daartoe weer opnieuw kostbare opdrachten of proefnemingen te doen uitvoeren. (Zie ook *Bat. Nwsbl.* 3 Juni, 2de bl. „Volksraad”, 's Jacob).

Atjeh. Communisme.

„De Sum. Post” (*Java-Bode*, 30 Juni en 6 Juli „Atjeh en het Rif”) en het *Soer. Hbl.* (1 Juli „Het Atjehsche zwijgen”) verkregen nadere gegevens over „Het complot te Blang Kedjeren”. Inderdaad is — volgens *De Sum. Post* — communistiche opstokerij de aanleiding van dezen beraamden overval. De communisten hebben echter gebruik gemaakt van bestaande ontevredenheid, zoodat het communisme eenigszins op den achtergrond is geraakt en de echte verzetsgeest naar voren is gekomen. Men heeft deze lieden in die streken helaas te lang de vrijheid gelaten om te doen en te laten wat ze wilden en zoo verkregen ze over de geheele *Gajoe- en Alaslanden* veel aanhangers. Het Bestuur en het leger is echter ook daar thans actief, zoodat men hoopt de situatie geheel te kunnen beheer-

Muziekhandel DAJOS BELA
 Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190
 SCHEVENINGEN, 's-GRAVENHAGE.

GROOTE VOORRAAD RUIME KEUZE

Columbia-, Odeon, Musica-, Linström-, Beka- PLATEN en MACHINES



Violen, Mandolin, Banjo's, Guitaars, Snaren, Onderdeel, Piano Muz.

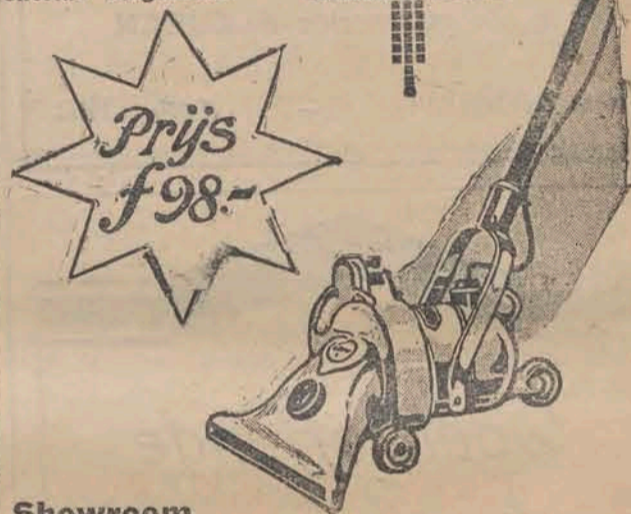
HUURKOOP SYSTEEM 5313

Speciale machines en verzending voor **INDIË**.
 EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

N.V. „EXIMA” - AMSTERDAM

DE STOFZUIGER met de enorme zuigkracht

ORION



5231 Showroom

AMSTERDAMSCH VEERKADE 8

5231 TELEFOON 13311 - 'S-GRAVENHAGE

Ook op gemakkelijke betalingsvoorwaarden verkrijgbaar **f 6.40 per maand**

RADIO-APPARATEN

Contant en in Huurkoop vanaf f 145.— compleet

E. STEVENS

Electrotechnisch Installatie-Bureau

Copernicusplein 9 Telef. 31009

's-GRAVENHAGE

GESLOTEN GEHOORKAMER

DAMES-

HERSTELLINGSOORD, INTERNAAT EN EXTERNAAT

Heilgymnastiek — Massage

Diverse methoden van geneeskrachtige baden

Voorcoming en opheffing van obstructie bij de periodieke circulatie

HUIZE „ILEX” (— bij de —) RIJSWIJK

5197 Spreekuren van 1—2 of volgens afspraak

Directie : HAGE

Telefoon RIJSWIJK 156

COR VAN MOORSEL

JAN HENDRIKSTRAAT 9

DEN HAAG — TELEFOON 14953

Is het voordeligste adres voor

**BEDDEN
 MEUBELEN
 TAPIJTEN**

zonderheden over de aardbeving ter Sumatra's Westkust. Dr. Visser van het Observatorium te Weltevreden heeft aan „Aneta” (*Soer. Hbl.* 1 Juli, 3de bl.) mededeelt de eerste zware beving den 28sten Juni om 10 uur 's ochtten een haard nabij Padang maar, aangezien het seismogram op een zeer zwaren schok duidt, de schade te Padang evenwel betrekkelijk gering is, moet de haard vrij ver van Padang verwijderd zijn zekere in zee gelegen zijn, waarschijnlijk in de diepte tusschen Sumatra en de eilanden voor de kust. Door de evenwichtsverstoring, die van dezen schok het gevolg was, werden een aantal volgstooten in de omgeving opgewekt, waarbij te 1 u. 30 Padang-pandjang verwoest werd. Deze beving nam zijn oorsprong in het Barisangebergte en hangt samen met de geologische breuklijn, die men van Noord-Sumatra tot in de Lamongans kan volgen. Op deze breuk traden veelvuldige vulkanische aardbevingen op, o.a. op 3 Juni 1909 de vroege Korintjibeving, 22 Febr. 1916 op de Toba beving, 24 Jan. 1921 in Tapanoeli en 1 April 1921 de vroege beving langs het Tobameer. Met vulkanische werking hebben deze bevingen niets te maken; zij hangen samen met de bovengenoemde zwakke zone in de Boekit Barisan, men noemt ze tectonische. Ook buiten de kust zijn de steile onderzeeische hellingen zwakke plaatsen. Het observatorium te Weltevreden verzoekt zooveel mogelijk inlichtingen over de bevingen van 28 Juni.

De Solovallei-werken.

In verband met de mogelijke hervatting der Solovallei-werken kreeg de hoofdingenieur Snell te Soerabaja ruim een jaar geleden de opdracht om het geologisch complex der oude plannen nog eens onder de oogen te zien, dus ook die tot afvoering van het water der Solovallei naar de Javazee ter vrijhouding van het rivierwater. Te Soerabaja is de heer Snell meer dan de gelegenheid in contact te komen met de suikerindustrie dan te Bodjonegoro, zijn vorig hoofdkwartier. Het werk kan slechts rendabel worden, indien althans op een deel der te irrigeren gronden de suikerbouw mogelijk is. Om dit vast te stellen is de landbouwconsulent Van der Harst, speciaal voor een onderzoek der gronden in Lamongan en Bodjonegoro, ter hoofdplaats Bodjonegoro gevestigd. Het ligt — volgens de „Ind. Crt.” (*Bat. Nwsbl.* 6 Juli) — in de beving, om een veel geringer oppervlakte, in de beving van 1900 bahoes slechts 150.000, in irrigatie te brengen, met een prise d'eau tusschen Bodjonegoro en de rivier, die als een beweegbare stuw zal worden uitgeroerd. Het nieuw aan te leggen hoofdkanaal zal, van de coupure af, welke eventueel tusschen Bodjonegoro en Rengel zal worden aangebracht, zich allereerst moeten richten van de intact gebleven stukken van het kanaal. De studie alleen van dit omvangrijke plan kost een paar jaren in beslag nemen, zoodat het niet slotte toch tot hervatting der jaren geleden stop gezette Solovallei-werken, wat thans heel waarschijnlijk is, op de uitvoering van het werk nog ettelijke jaren zal moeten worden gewacht. Naar wat er in dit stadium van voorbereiding van kan worden gezegd, is de meening veld, dat het werk rendabel en dus uitvoerbaar zal zijn. Men dient hierbij zeer voorzichtig te zijn: het werk zal minstens f 30 miljoen bedragen.

Wie meer van deze Solovallei-werken wenscht te weten, wordt verwezen naar de „Encyclopaedie voor Nederlandsch-Indië”, waarin men daarover de meest uitgebreide mededeelingen aantreft.

De Indische journalistiek.

De Journalistenkring in Nederland houdt begin oktober een bespreking over de betekenis en de positie van de Indische journalistiek, in ideaal en economisch opzicht. Inleiders zijn de heeren Ant. J. Lievegoed en Mr. Jan Feith. De *Deli Crt.* (10 Juli) beschouwt dit als een uitloeisel van het besluit, onlangs door het Kringvergadering genomen om telkenjare in het najaar een speciale algemeene vergadering te beleggen van min of meer belangrijke onderwerpen, op het journalistiek gebied betrekking hebbend. Desgewenscht kan worden besloten onder de leden een stemming te houden over de stellingen of vraagpunten. De bijeenkomst in October a.s. is nog maar als een proef bedoeld; voorzichtigheidshalve, want een vroeger plan om geregeld journalistieke congressen te houden heeft destijds geen algemeene verzevenlijking kunnen vinden, ofschoon het eerste congres, in 1920 te Rotterdam gehouden, wel geslaagd kon heeten. Het is een verheugend verschijnsel, dat de Indische journalistiek eens getrokken wordt binnen den kring der belangstelling van de

FIRMA H. MOLIER

BOEKBINDERIJ EN
 LINIËRINRICHTING

5245

ROUWMARKT 28-30

'S-GRAVENHAGE

TELEF. 10704

A. SCHRÖDER & CO
GROENMARKT 25, 26, 28
'S-GRAVENHAGE
BEDDENMAGAZIJN

GROOTE KEUZE
SERRE-, KINDER- EN
SLAAPKAMER-MEUBELN

Gelakt

in alle gewenschte **KLEUREN**

1e en 2e Etage Lift — Telefoon 16173

*Doeltreffende
 reclame vereischt
 groote
 publiciteit*

ZIJT GIJ ABONNEE ?

van het rijk geïllustreerde en op zwaar
 kunstdruk in dubbeltoon-inkt gedrukte
 Maandblad

NEDERLANDSCH-INDIË
— OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraagt dan gratis proef-
 nummer aan bij de Administratie
 Prijs per jaargang f 20.— te voldoen
 in halfjaarlijksche termijnen van f 10.—
 Jaargang IX (Mei 1924—1925) bevatte
 o.a. bijdragen van: Dr. H. P. Berlage,
 Prof. T. J. Bezemer, B. P. Bremmer,
 Prof. Dr. Karl Döhning, Anne Hallema,
 Dr. F. W. T. Hunger, S. Kalf, Prof.
 Dr. N. J. Krom, W. O. J. Nieuwen-
 kamp, Joh. F. Snelleman, V. I. van de
 Wall, Dr. P. Wirz, Dr. Karl With e.a.,
 benevens talrijke boekbesprekingen.

DRUKKERIJ TEN HAGEN
 NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987



Fa. v. ASMA VAN DONGEN
 Lood-, Zink- en Sanitaire Werken
TOONKAMER
 EDISONSTR. 142, TEL. 33314
DEN HAAG

schen. Het Soer. Hbl. acht het van goede beteekenis dat ook van militaire zijde veel vertrouwen wordt gesteld in gouverneur Goedhart, die „the right man” wordt genoemd.

Wij verwijzen naar het Bat. Nwsbl. (30 Juni, 2de bl. „Volksraad”, mr. Schrieke over de extremistische Pers), De Loc. (28 Juni, blz. 5 „Het communisme in Holland”; 1 Juli, blz. 4, 5 en 17 „China”), het Bat. Nwsbl. („Chineesche Kroniek” 18 en 25 Juni, 1 en 2 Juli, 2de bl.) en het Soer. Hbl. (28 Juni, 3de bl. „Onze vertegenwoordiging in China”; 29 en 30 Juni „De Chin. bolsjewieken” en 1 Juli „Het Russische fiasco in China”).

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

De voorwaardelijke veroordeeling in Ned.-Indië en de praktijk.

I.

De medewerker van de „Perniagaan”, die zich „Bebe” teekent, spreekt in het nummer van 4 Januari 1926 zijn dank en zijne erkentelijkheid uit voor den door de Indische Regeering in het leven geroepen maatregel van de voorwaardelijke veroordeeling in het Indische Strafwetboek.

Die beschikking vult, zijns inziens, het aantal vooruitstrevende en rechtvaardige maatregelen, dat ter Indische Regeeringstafel ligt, op belangrijke wijze aan.

Alleen vindt hij het te betreuren er op te moeten wijzen, dat zoovele Regeeringsgunsten niet tot groei komen vanwege de bezwaren, welke bestaan bij het Regeeringspersoneel, dat de gegeven voorschriften moet opvolgen, doch terzake andere inzichten heeft.

Ook in geval van het uitoefenen van sterkeren Regeeringsdrang, bereiken die gunsten niet altijd het adres, omdat zij, die ze hebben uit te voeren, uit vrees voor vermindering van gezag, ze kunnen toepassen naar eigen inzicht, zooals de bekende eerbied-circulaire en ook andere voorgeschreven gunsten wel kunnen bewijzen.

Thans is wederom door de regeering eene gunst bevoegd in den vorm van de voorwaardelijke veroordeeling, doch ook de toepassing van dat voorschrift zal in de praktijk moeilijkheden opleveren, in aanmerking genomen de omstandigheid, dat een niet onbelangrijk deel van de bestuursgroep niet eenstemmig denkt met de Regeering, die ten deze loyaal en mild ten opzichte van de volksmassa wil optreden.

Het zijn die personen, die het reeds bekende liedje zingen van „de Inlander is nog niet rijp daarvoor”.

Doch wanneer, zegt de schrijver, men wat dieper doordenkt over dit onderwerp, dan is dit laatste een blaam op het bestuur van Nederland zelve, dat in ruim 3 eeuwen tijds, geen kans heeft gezien de massa rijp te maken.

Het blijven zingen van dat liedje, is niet alleen een bewijs dat men in den Inlander een persoon blijft zien met de hersens van een karbouw, doch ook dat men zich bewust is van schuld.

Het wil er bij den schrijver niet in, dat de regeering niet in staat zou zijn binnen korten tijd het volk rijp te maken, nu het voldoende bewijs is geleverd dat de kwaliteit der hersens van den inlander voor die van andere menschenrassen niet behoort onder te doen.

De groote inheemsche volksgroep is, zijns inziens, niet onrijp en misschien zelfs reeds te rijp of zelfs een te wormstekige vrucht geworden, die, tot schade van Nederland, tot voedsel dient van den onrustigen communistischen duivel.

Deze beschouwingen latende voor hetgeen zij zijn, wil de schrijver thans de aandacht vestigen op de voorwaardelijke veroordeeling zelve, die, naar zijne meening, evenals zoovele andere gunsten wel zal blijven broeien.

Artikel 15 (1) van het Indisch Strafwetboek, luidt als volgt:

„De tot gevangenisstraf veroordeelde kan, wanneer hij 3/4 en tevens tenminste drie jaren van zijne straf heeft ondergaan, voorwaardelijk in vrijheid worden gesteld”.

Dat is eene gunst, die werkelijk pakt, doch in de praktijk is de behandeling van het voorstel daartoe zóódanig, dat het in handen wordt gelegd van het hoofd van Plaatselijk Bestuur, dat, aangezien het hier de zwaarste misdadigers geldt en de Inlander nog te

C. J. L. VERMEULEN
 FOTOGRAFISCHE ATELIERS
 TOUSSAINTKADE 20
 HANDHAVEN HUNNE REPUTATIE DOOR
 PRIJZEN, AFWERKING EN INRICHTING

onrijp wordt geacht, zeker dikwijls huiverig zal het voorstel in gunstigen zin door te zenden.

Al heeft de veroordeelde ook een zeker recht kregen, het hoofd van Plaatselijk Bestuur, dat de rust en orde verantwoordelijk is, heeft ook er toe waken dat de tot eene zware straf veroordeelde vrijlating, in herhaling vervalt en dan de politie derom groote moeilijkheden bezorgt.

Artikel 20 (1) van hetzelfde strafwetboek bepaalt „dat, tegelijk met het opleggen van een vonnis, gesteld kan worden, dat een persoon, die voor langer dan een maand is gestraft, in de vrije uren „buiten de werkuren in vrijheid kan worden gesteld”.

Vroeger kwamen voor die gunst in aanmerking die voor niet langer dan 6 dagen waren gestraft, bij Staatsblad 1925 no. 28 werd die termijn op 1 maand gebracht.

Waar de politie gewoon is alle overtreders van voorschriften voor den bevoegden rechter te brengen, gaarne ziet dat die personen zoo spoedig mogelijk worden gestraft, daar zal het de vraag zijn hoe de politie over de ingevoerde maatregelen denkt.

(wordt vervolgd)

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

Het eerste Chineesch Onderwijs-Congres te DjocjAKARTA.

II.

Daarna kwam de heer Liem Tek Shie, als vertegenwoordiger van de Hwe Kwanvereniging te Tanggerang aan het woord.

Ook hij wees op het gebrekkige onderwijs op Chinese scholen dat aan de jeugd geen wapen de hand gaf om den strijd om het bestaan aan te binden.

Waar iedereen streeft naar geldbezit, moest het onderwijs zóódanig veranderd worden, dat iedere leerling in de toekomst geld kan verdienen, om later, wanneer dit noodig was, de ouders geldelijk te kunnen steunen.

Hij liet natuurlijk hierbij de reeds meer geldelijk welgestelde personen buiten beschouwing.

De heer Tan Tjing Liat van Poerwokarto wees op, dat, wanneer de financiën eener Chinese school in orde zijn, die school ook goed is.

Verandering te brengen in het onderwijs was zijns inziens moeilijk en om het toch vruchtdragend te doen zijn, stelde hij voor van alle leden der Hwe Kwanvereniging eene verhoogde contributie van 30 % te worden verkregen en waaruit de vereniging de hoogste onkosten zou kunnen bestrijden.

De heer Siem Bian Soen van Parakan zeide dat geconstateerde achteruitgang van het onderwijs aanzien van den Chineeschen stam verlaagt en dit moest worden verbeterd en in overeenstemming worden gebracht met de eischen van het levensbestaan.

Wanneer de menschen zwervers worden, hebben geen liefde meer voor eigen land en volk en om reden was goed onderwijs dringend noodig, niet alleen voor de jeugd, doch ook in het belang der ouders van de samenleving, waar van de jongeren een kräftig deel zullen moeten uitmaken.

De spreker hoopte dat de vergadering de middelen zou weten te vinden om het Chineesche onderwijs meer in overeenstemming te brengen met het onderwijs op de Hollandsch-Chineesche scholen.

De heer Ko Pek Soen van Poerwokarto was heugd over de bijeenroeping van het congres, omdat het wees op een begin van belangstelling van de Chinesezen voor hun onderwijs, dat, zooals hij is gebleken, niet aan billijke eischen voldoet.

De ouders zenden hunne kinderen zonder voóronderzoek maar ter schole en geven zich rekenschap van de kwaliteit der onderwijzers.

Bij het beoordeelen dier leerkrachten gaan zij woonlijk af op hetgeen hunne kinderen gelieven zeggen.

Spreker vertrouwde dat de ouders het groote belang van goed onderwijs zouden begrijpen, de scholen den steunen en vóór dat zij hunne kinderen ter school zenden eerst een onderzoek naar die instellingen doen instellen.

De heer Oei Siok Liang van Walet wees op het nut der Chinese scholen, waar de leerlingen kunnen opdoen van eigen land en volk.

VOOR TAXATIE

van Meubilair, bijvoeging van Goederen, publieken verkoop van geheele Inboedels, raadplege men den Auctionar **W. DOP, Tel. 34957, DEN HAAG**

klein gezin te Utrecht met uitstekende inrichtingen van Onderwijs (R. K. Lyceum)
bestaat gelegenheid tot
NAME VAN EEN OF TWEE KINDEREN
 gezellig tehuis. Beschaafde omgeving. Toezicht op hulp bij huiswerk.
 Brieven onder No. 5340 aan het Bureau van dit blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

Zonder die scholen zou de Chinees in Ned.-Indië niet zijn wat hij nu is, terwijl het moest worden erkend, dat de toestanden waarin zij verkeerden over het algemeen veel verbeterd zijn.
 Spreker kon zich dan ook niet vereenigen met de beschouwingen van die journalisten, die de Chinese scholen wilden afbreken.

De heer Tan Thwan King van Poerwokerto beval de eerste maatregel van verbetering aan reorganisatie van de Chinese scholen op zoodanige wijze, dat de Chinezen daarvoor belangstelling zouden aan den dag leggen.
 Bij deze meening sloot de heer Tan Tjin Au van het woordje zich aan en waren zij van oordeel dat op die wijze de scholen op Java in de werkelijkheid Chinese scholen zouden zijn.

De heer Lieu Soe Oen van Tegal deelde mede dat de Chinese school daar ter plaatse nu reeds 20 jaren stand docht dat geen vooruitgang viel op te merken. Daarvoor bestonden natuurlijke redenen, doch hij was daarover niet spreken, omdat zij reeds langen tijd de nieuwsbladen naar voren waren gebracht en als bekend werden verondersteld.

Alleen wilde hij wijzen op het feit, dat, terwijl het de plicht is van het bestuur der Chinese vereeniging om voor de ontwikkeling van het Chineesch onderwijs zorg te dragen, dit bestuur daartegenover dikwijls onverschillig staat.

Voorts weten de ouders gewoonlijk niet op welke wijze zij hunne kinderen moeten opvoeden.

Zij zien in de instelling als het ware eene baboe en verdoelen de kinderen derwaarts ten einde ze aan de invloeden van andere kinderen te onttrekken.

Bij de plaatsing van onderwijzers bestaat geen vaste begeerte en neemt men slechts hem, dien men krijgen kan. Naar diploma's of naar geschiktheid voor het geven van onderwijs wordt niet altijd een onderzoek gesteld.

Bij dergelijke onzekere toestanden, wordt een leerling niet beter op.

Het komt voor dat een onderwijzer, die op een school niet voldaan heeft, elders, onder een anderen naam weder als zoodanig wordt geplaatst.

De heer Kwee Liong Piu van Malang was van oordeel, dat, al was het onderwijs onvoldoende, de leerlingen op die scholen, door de onderwijzers, toch enige kennis kregen van hun eigen land en volk.

Mataleische en Chineesch-Mataleische nieuwsbladen worden daaraan ook mede door de Chinese school de oogen der leerlingen geopend en hen in staat wordt zelf waar te nemen en te oordeelen.

Spreker wees er nog op dat aan de keuze van leerkrachten, overeenkomstig het leervermogen der leerlingen, geen groote aandacht werd geschonken en dat het bekend was dat een wegens ongeschiktheid ontslagen onderwijzer werd vervangen door een persoon later kok van beroep bleek te zijn.

Hij stelde dienengevolge voor het onderwijs op de Chinese scholen geheel te veranderen en zich te richten naar de inzichten van de onderwijsspecialiteit van Kwee Ping Boen te Honolulu.

(wordt vervolgd).

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

De Indische Gids.

De Aug.-afl. opent met een opstel van den hr. J. A. van der Meer over Inlandsche ververij van vezelstoffen, weverij, katoenen garens en weefsels, in verband met synthetische verfstoffen. Schr. is van meening dat nu de synthetische verfstoffen eenmaal in den Archipel zijn, geen macht ter wereld ze er uit kan verhinderen; trouwens in sommige opzichten acht hij het juist wel aan te bevelen, mits tegen vervalsching wordt gewaakt. Een deskundig onderzoek naar een en ander wordt door hem aanbevolen.

Mr. W. J. L. van Nes publiceert beschouwingen naar aanleiding van het Gedenkboek van Chung Hwa Hui, april 1911-1926. Schr. acht het Chineezenvraagstuk, die, bezien uit staatkundig en sociaal standpunt een "probleem". Voor zoover dit vraagstuk het inlandsche aakt, merkt schr. op dat wanneer de juridische verhouding verkregen is waarnaar de Chineezen het individu door afkomst en ras naar zijn aard moeten onderscheiden blijft van andere individuen.

De hr. J. van Roon bespreekt het boek van H. J. van der Meer over Habinsaran over welk Bataksch landschap eenigen tijd de functie van civiel gezaghebber bekleedde. Schr. is over den inhoud van het werk niet best

WANNEER

U zich in DEN HAAG vestigt laat Uw woning dan **Stoffeeren en Meubeleeren** door

H. FLICK - Scheveningen

Neptunusstraat 148 - Telef. 53568

te spreken; het hindert hem vooral dat de hr. K. zich niet bij zijn onderwerp heeft bepaald: „De Indo-haai loopt als een roode draad door het geheele boek heen”.

In zijn rubriek Indië en de Nederl. Volksvertegenwoordiging behandelt Mr. J. J. van Bolhuis de Indische begrotingsdebatten in de Eerste Kamer, de supplettoire Marine- en Indische begroting.

Ten slotte bevat de afl. de vaste rubrieken: Revue van brochures en van tijdschrift- en dagbladartikelen. — Koloniale literatuur. — Wetenschap, kunst en industrie.

De West-Indische Gids.

De Aug.-afl. vangt aan met een artikel van den hr. S. Kalff: „Een koninklijk Commissaris in Suriname”, waarmede bedoeld wordt graaf J. van den Bosch, dezelfde die in Oost-Indië als gouverneur-generaal de „vader van het Cultuurstelsel” werd. In West-Indië heeft de zending van v. d. B. geen diepe sporen nagelaten; hij liet er corrupte toestanden bestaan en zijne koloniale hervormingen verdwenen de een na de ander. „Als vertegenwoordiger der Kroon mocht hij, tusschen de rij der gouverneurs, een poovere figuur heeten”.

De hr. Th. E. en A. P. Penard geven, in de Engelsche taal, eene bijdrage over Europeesche invloeden op de Arawaksche taal, zooals die in Suriname gesproken wordt.

„Een vergeten hoofdstuk uit de geschiedenis van het Curaçaosche circulatie-bankwezen” is de titel van een opstel van den hr. J. van Ettinger, geschreven naar aanleiding van een op verzoek van den Minister van Koloniën teruggenomen voorstel van het Bestuur van Curaçao tot ingrijpende herziening van het bankwezen in die kolonie.

Verder is in deze afl. opgenomen het verslag van de commissie van advies en onderzoek inzake Surinaamsche houtsoorten over het jaar 1925; eenige boekbesprekingen door Jhr. L. C. van Panhuys; een aan de West ontleend bericht over de productieve waarde van den kleinen landbouw; en ten slotte eene Bibliografie (waarin o.a. de aandacht gevestigd wordt op een speciaal nummer van het „Boletin de la Cámara de Comercio Holandesa-Mexicana en la Haya” van Juli j.l. met bijdragen over Suriname van Dr. A. J. A. A. Baron van Heemstra en van Mr. O. E. G. Graaf van Limburg Stirum. Ook bevat het een schetskaartje van Suriname en eenige foto's).

Indië. Geïllustreerd Tijdschrift.

Afl. 10 (4 Aug.). Een en ander uit Java's verre verleden. VIII. Ongeschreven bronnen, sprekend van het verre verleden, door L. — Lebaran (Javaansch nieuwjaar), door W. H. H. — Het vraagstuk van Java's bevolkingsaanwas (vervolg), door Prof. Dr. A. W. Nieuwenhuis. — Schetsen uit de Landsraadsaal (Midden-Java). VIII, door L. — Mooi Sumatra, door J. van Bokhoven (slot). — Bijzonder fraaie illustraties: godin Prajnaparamita, de moeder van den Boeddha (voor- en zij aanzicht); Lebaran-optocht te Bandoeng; oeverlandschap van het meer van Manindjoe.

Uitgaven van het Kon. Bat. Genootschap van K. en W.

Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde. Deel LXV, afl. 4 (1925). Het huwelijk op Rote, door F. H. van de Wetering (vervolg). — L'inscription confique de Léran (de oudste Mohammedaansche inscriptie op Java), par Paul Ravaisse. — Boekaankondiging: Jahangir's India. The remonstrantie of Fr. Pelsaert, door W. F. M. — Uittreksel uit de Notulen van Algemeene en Directie-vergaderingen. — Lijst van aanwinsten der archaeologische verzameling in 1925.

Verslag van den Oudheidkundigen Dienst in Ned.-Indië. 1925, 1e en 2e kwartaal. Bevat, behalve een overzicht van de werkzaamheden over genoemd tijdvak, eenige bijlagen, welke een bepaald onderwerp behandelen, als: De oorkonde van Kembang Aroem. Een koperen plaat uit het Sidoardjoesche, door Dr. F. D. K. Bosch. — Merkwaardige teekens op Tjandi-steeenen van Midden-Java, door Dr. W. F. Stutterheim. — Transcriptie van twee Jayapatras, door Dr. F. W. Stutterheim. — De oudheden te Palgading, door P. J. Perquin en Dr. F. D. K. Bosch. — Sommige dezer bijdragen zijn geïllustreerd.

Nederlandsch Indië Oud en Nieuw.

De Augustus-afl. opent Mr. J. G. Huyser met eene beschrijving (met tal van afbeeldingen) van voorwerpen welke in Maart j.l. geëxposeerd waren op de tentoonstelling van voortbrengselen van kunstnijverheid uit Midden-Sumatra, gehouden te Rotterdam van 8-20 Maart j.l. — De hr. W. O. J. Nieuwenkamp publiceert bijzonderheden over „Vaartuigen in tropisch Neder-

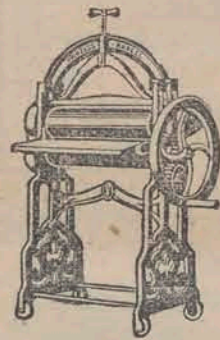
NIJMEGEN

P. TH. VIS, BANKETBAKKER

ST. ANNA STRAAT 250 HOEK GROENESTRAAT
 NIJMEGEN TELEFOON 950

EERSTE KLAS BANKETBAKKERIJ

Specialiteit in Boterspeculaas



MANGELS-WRINGERS

TAFELMANGELS
 GORDIJNSPANNERS

G. F. A. DRIESSEN

LANGE HEZELSTRAAT 54
 BROERSTRAAT 19 naast de kerk
 NIJMEGEN

Het beste adres voor alle Huis-houdelijke artikelen en IJzerwaren

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
 Zaterdag na 12 uur gesloten

Directeur A. VAN BOXTEL

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h

DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34

ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b

Telefoon van 9-12 10733

ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

N. N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachttopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depothouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

Goed Adverteeren beteekent
 grootere omzet;
 dus meer winst

DENKT

U wel aan ons blad voor
 Uw reclame?

WEGENS VERTREK NAAR BUITENLAND

ALGEHEELE UITVERKOOP

DER NIEUWSTE MODELLEN 5243
— VAN DIT SEIZOEN —

VER BENEDEN INKOOPSPRIJS

„FAVORITE”

ROBES — LINGERIES

50 NOORDEINDE BOVENHUIS

Ter overweging

De Bond van Vruchtenhandelaren te Londen, heeft dezer dagen eenige merkwaardige cijfers openbaar gemaakt. Verleden jaar besloot hij tot een groote advertentie-reclame onder het motto „eat more fruit”. Het gevolg is geweest, dat voor twaalf miljoen Gulden méér werd omgezet dan het jaar te voren. Over de twee jaren, waarin de reclameveldtocht voor het eten van fruit werd ondernomen, hebben de advertentiekosten nog geen f 1.200.000 bedragen, terwijl het bedrag van den omzet in dezelfde periode is toegenomen met

24.000.000 Gulden

BRUNO TIDEMAN

BEËEDIGD MAKELAAR TAXATEUR EN ASSURADEUR

5296

KANAALSTR. 15 - APELDOORN

Om goede zaken te maken

is het noodig goede waar te leveren. Doch het publiek moet weten dat gij die levert. Dat bereikt gij alleen door goede en voortdurende reclame.

GEBRUIK DIT BLAD

VOOR UW

Reclamecampagne.

BRIEVEN en stukken, de afdeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

J. E. VAN VEEN 's-GRAVENHAGE, Tel. 52981
Van Hoornbeekstraat No. 63

Eerste klas Schoenmakerij
... en Reparatie-Inrichting ...

Extra bewerking voor ABNORMALE EN GEVOELIGE VOETEN.

land”, verduidelijkt door eigenhandige teekeningen. — De hr. en mevr. J. S. en A. Brandts Buys—van Zijp vervolgen hun studie over Javaansche muziek, speciaal fluitmuziek. — Verder bevat deze afl. eenige afbeeldingen van fraaie Hindoebeelden en eene bespreking door Anne Hallema van eene bij Noordhoff te Groningen verschenen Serie van acht „Aardr. wandplaten van Ned. Oost-Indië” met bijbehorende handteekeningen.

De Indische Mercur.

No. 31 (4 Aug.). Enkele opmerkingen over de praktische waarde van procédés voor het concentreren van latex, door ir. J. G. Fol. — Vereeniging voor de theecultuur in Ned.-Indië (mededeelingen uit het jaarverslag over 1925). — Overzicht van den uitvoer van de voornaamste handelsartikelen uit de buitengewesten over 1925 (ontleend aan Korte Berichten). — Kultuurberichten. (De pepercultuur in Atjeh. — De beteekenis der bevolkingscultures). — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zoodaer de overige wekelijksche rubrieken. — De afdeling Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft een opgave van literatuur over economische zaken, arbeidsvraagstukken, nijverheid, brandstoffen en waterkracht; delfstoffen en metalen; geologie.

Orgaan van de Ned.-Ind. Officiersvereeniging.

Uit den inhoud van No. 6 (Juni '26). In Memoriam J. D. Roukens, door E. A. Ebbink. — In Memoriam W. A. van der Kruk, door D. K. Schrek. — Leger en vloot, door Krijgsman. — Het gebruik van postduiven in den wereldoorlog, door B. — Het weermachtvraagstuk in Ned.-Indië, door J. J. M. — Mededeelingen van het Hoofdbestuur. — Uit pers en periodiek.

Geneeskundig Tijdschrift voor Ned.-Indië.

Afl. van deel 66 bevat o.m. de volgende bijdragen. Enkele opmerkingen over metastatische gonorrhoe, door F. de Boer. — Jaarverslag van de Landskoepkinrichting en het Instituut Pasteur te Bandoeng over het jaar 1925. — Gezondheidsstand en sterfte der kinderen op de ondernemingen ter Sumatra's Oostkust, aangesloten bij het Serdang Doctor Fonds, en de maatregelen te dien opzichte genoemen gedurende het jaar 1925. — De Sarcopsylla penetrans en hare betrekkingen met de elephantiasis arabum in de kolonie Suriname, door W. F. Essed.

De Ingenieur.

Het Nr. van 31 Juli bevat eene bijdrage van dr. ir. C. J. de Groot tot het verkrijgen van een inzicht omtrent de rentabiliteit van de Nederland-Ned. Oost-Indische radio-telegraaf gemeenschap. — Verder schrijft de hr. Th. F. Delprat een levensbericht van Reinier D. Verbeek (geb. te Maarssen 5 Sept. 1841, overl. te 's-Gravenhage 14 Febr. 1926).

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 52 (26 Juni). De koeli, door C. M. Hamaker. — Zuid-Garoe. — Associaties in den landbouw in Japan (slot). — De bevolkingsaanwas op Java. — Opiumwinning in Perzië. — Rubber als bestratingmiddel. — De 7e Jaarbeurs en de tentoonstelling op landbouwgebied te Bandoeng. — Boekbespreking: De Indische bodem (een door Volkslectuur uitgegeven werk).

De Economist.

In de Juli-Aug. afl. wijdt Prof. Mr. J. C. Kielstra eene beschouwing aan het rapport van Mr. H. Fievez de Malines van Ginkel inzake den welvaartsstand der inlandsche bevolking. Schr. merkt er bij op dat dit zoo voortreffelijk geleide onderzoek het verlangen versterkt naar een Bureau dat ons voortdurend op de hoogte houdt van den toestand der bevolking. — Verder is in deze afl. weder een „Indische kroniek” verschenen.

Oedaya.

Inhoud van het Aug.-Nr. Titelplaat met onderschrift: Samenkomst van de vier Javaansche vorsten. — Natie en cultuur, door Henri Schultz. — Beschouwing over de Javaansche danskunst, door Pangeran Ario Soerjodiningrat van Djokjakarta (met ill.). — Het Nederlandsch Indonesisch Verbond van jongeren-organisaties (vervolg).

De rubriek Indonesiërs in den Vreemde bevat een bericht dat Dr. J. B. Sitanala, die thans te Parijs verlooft voor studies aan het Instituut Pasteur, plannen heeft om in Indië de lepra-bestrijding ter hand te nemen, gerugsteund door een op te richten „groot nationaal Instituut voor lepra-onderzoek in Indonesië”. Reeds hebben verschillende buitenlandsche geleerden (lepro-

Wanneer U zich in DEN HAAG vestigt

laat dan Uw Koffers, Reisartikelen vakkundig nazien en repareren bij

WILH. TOONEN - DEN HAAG

3 GOUDSBLOEMLAAN t/o Postk. - TEL. 3636

Speciaalhuis in alle soorten Hondenartikelen Hondenbrood, Geneesmiddelen.

logen) instemming betuigt met de plannen van de Indonosischen arts en hem allen steun en voorlichting toegezegd, onder wie Prof. Ehlers, die zijn gelepra-bibliotheek en laboratorium-apparaten eveneens aan het Instituut zal schenken.

Kerk en Zending.

De Banier. 17 Juni. De roeping van de Zending in Indië, door Ds. A. Pos (met vervolg in het Nr. 24 Juni en 1 Juli).

Nederlandsch Zendingsblad. Aug. Vooruitgang in Midden-Celebes. — De oude Sal. Een herinnering aan Paramaribo, door Voullaire. Over het werk in Sanggona (Zuid-Oost-Celebes), M. J. Gouweloos.

De Zendingsbode. Juli '26. Van Seram, heen en thans, door H. Krayer van Aalst.

Het Zendingsblad. Juli '26. Bevestiging den eersten Javaanschen predikant te Djokja, door A.

Annalen Mssiehuis Tilburg. Aug. De eerste Javaansche priester gewijd, door B. J. J.

ser. — Een lustrum, door Pr. N. Verhoeven te Mera (met afl.). — Naklank van mijn reis naar Makassar Batavia en Banggay, door Mgr. W. Panis.

Mission d'études aux Indes Néerlandaises, par Henry. (Bull. Econ. Indochine. 28, 1925, bl. 543).

Jaarboek van het Departement van Landbouw, verheid en Handel in Nederlandsch-Indië 1925. (Vredes, Landsdrukkerij).

Verslag omtrent den Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst in Nederlandsch-Indië over het jaar 1925. (Vredes, Landsdrukkerij).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chinees pers. No. 27. 3 Juli '26. (Bureau voor de Volkslectuur aanverwante aangelegenheden te Weltevreden).

Indische begroting 1927 (in den Volksraad), G. T. S(tippe). (Democratie en Vrijheid. 7 Aug. '26)

Een Directeur Generaal van de Oost-Ind. Compagnie (nl. Carel Hartsinck), door S. Kalf. — Indische cultuur Antiek dievenlantaarntje. (De Ind. Verlofganger, 6 1926).

De waardevermeerderingsbelasting in haar twee men (slot), door Mr. B. J. F. Steinmetz. (Locale Beleggen, 1 Juli '26).

Suriname's herstel, door Joh. J. B. (De Vrijheid, 4 Aug. '26).

Klein-landbouw, door Dr. Vrijburg. — Kan de klein landbouwer concurreeren met de grootcultures? W. A. S. (De Indische Boerderij, 11 Juni '26).

Suriname.

Een belangstellend lezer doet ons de vraag, wat denken van de volgende passage in de nota van Ondernemersraad voor Suriname, waarover wij in vorig nummer schreven:

„Wanneer het Gouvernement de kolonisten en daar neerzet op — soms zeer zonderling gekozen — zelf voor landbouw min of meer ongeschikte — vestigingsplaatsen (Lelydorp, Groningen), en de menschen vrijwel aan hun lot overlaat, dan komt er van economische ontwikkeling van het land door kolonisatie door den kleinen landbouw inderdaad niet veel terecht. De kolonisten zelve leiden een kwijnend bestaan, brengen het hoogstens zoover, dat zij in het onderhouden van hun gezin vrij behoorlijk kunnen voorzien, zullen — vooral de Javanen onder hen — het zelve tot eigenlijke welvaart brengen, welke indirect aan geheele land ten goede komt. En de kinderen van de lieden zullen, eensdeels als gevolg van de onvoordeel vooruitzichten voor den kleinen landbouw, anderdeels als gevolg van het theoretische op Hollandsche geschoede schoolonderwijs, den landbouw den rug toekeren en de mislukking van een dergelijke kolonisatie volkomen maken.”

Wij kunnen de vraag van den belangstellenden moeilijk beantwoorden, zoolang de Ondernemersraad niet preciezer wat bedoeld wordt met de „Hollandsche leest”, waarop het schoolonderwijs geschoede zoolang niet aangegeven wordt op welke leest onderwijs dan wel geschoeid moet zijn, opdat de kinderen den landbouw den rug niet toekeren.

Meenen de heeren, dat de kinderen op school moeten leeren lezen, schrijven en rekenen? Welnu!

Haagsche Glazenwasscherij „Duinoord”

Schuytstraat 57 : DEN HAAG : Tel. 34644

FABRIEK VAN JALOUZIEËN, MARQUISEN EN ROLLUIKEN

Levering van alle soorten Timmerwerk

KOEK, BANKET, CHOCOLADE EN SUIKERWERKEN
W. TEMPELMAN
 FAHRENHEITSTR. 417 · DEN HAAG
 SPECIALITEIT IN GEVULDE KOEKJES 5185

een bedroevend beetje dat de kinderen daarvan le-
 ven. De heeren hebben geen rechte voorstelling van
 den districtsschool met haar 60 kinderen van ver-
 schillende nationaliteit — Creolen, Britsch-Indiërs, Ja-
 nesen — per onderwijzer. Als men zich de moeite wilde
 geven een statistiek op te maken, zou het blijken, dat
 de kinderen gemiddeld zeker niet meer dan drie jaar
 school bezoeken. De districts-onderwijzers zullen
 schamen om die „Hollandsche leest“.

Dat wij van landbouwonderwijs op de districtsscho-
 len niets verwachten, hebben wij in dit blad meermalen
 gezegd. Op welke leest men het onderwijs ook
 moet, 't zal niet gelukken te voorkomen, dat de kin-
 deren den landbouw den rug toekeeren, zoolang zij
 dien landbouw geen behoorlijk bestaan vinden. Zijn
 ouders op hun grond — dien zij in eigendom moeten
 hebben — tot eenige welvaart gekomen, dan zullen de
 kinderen er niet aan denken weg te trekken, waar het
 moeilijk is elders een bestaan te vinden.

Dat men de kolonisten, waar ook gevestigd, niet aan
 hun lot moet overlaten, zijn wij natuurlijk met den
 ondernemersraad geheel eens.

Ons worden toegezonden „De Nieuwe Courant“ en
 „Het Vaderland“ van 27 Juli, waarin interessante be-
 waarnemingen staan over den 1en Juli, den dag van de
 verklaring van de slaven in 1863. De schrijver
 doet een dankbaar gebruik gemaakt van de „Encyclo-
 paedie van Nederl. West-Indië“.

Waar zijn Encyclopaedieën voor, maar had hij het
 artikel „Slavernij“ aandachtig doorgelezen, dan zouden
 sommige oordeelvellingen anders geluid hebben.

De beide genoemde bladen gaven ook in hun nummer
 van 3 Augustus en 30 Juli belangrijke artikelen over
 den gezondheidstoestand in Suriname. Wij knippen
 eruit het volgende:

Suriname is nog steeds een land met een goed kli-
 maat. Beter, over 't algemeen, dan in O.-I. Ziekten
 komen er zeker niet meer voor dan daar. Ik zou mee-
 ren zelfs minder. Pest en cholera zijn hier onbekend.
 De koorts komt niet meer voor. De malaria is hier
 zeldzamer dan in O.-I. Gevallen als onlangs bij Tegul
 men hier niet. Lepra is er misschien iets meer,
 doch dat is niet met zekerheid te zeggen, daar in jaren
 geen moeite gedaan is achter het aantal lijders
 komen en men het juiste aantal in O.-I. evenmin
 weet. Ook filaria komt hier naar mijn meening meer
 voor dan in O.-Indië, doch deze ziekte levert geen ge-
 vaar op voor Europeanen.

Summa summarum is er dus geen enkele reden om
 Suriname te mijden en het wordt tijd dat de slechte
 berichten over Suriname ophouden.”

In „De West“ van 2 Juli schrijft de heer H. P. Schui-
 temaker, arts te Paramaribo, over „Lepra-verspreiding
 in Paramaribo“. Hij zegt in zijn artikel o.m.: „Over de
 ziekte is reeds genoeg gezegd. De volksofpatting (daar-
 van of ze de ziekte besmettelijk acht of niet) is, dat
 men slechts Lepra kan krijgen wanneer men iets eet of
 drinkt, waar het bloed of het lichaam niet tegen kan,
 sociaal in verband met de Lepra. Zonder tref te
 dus. Dit geloof werkt de besmettingskans in de
 hand, want wanneer ieder overtuigd was, dat men hier
 niet heeft met een echte besmettelijke ziekte zonder
 contact, zouden de menschen zich beter in acht nemen.“

De heer Schuitemaker stelt zich een doeltreffende
 bestrijding van de ziekte als volgt voor en hij zegt te
 weten dat het Gouvernement reeds bezig is een nieuwe
 verordening in dien zin te ontwerpen:

1. Strenge geneeskundige controle en registratie van
 alle lijders; controle vooral op de schoolgaande jeugd.
 2. Behandeling van alle gevallen met de bestaande
 middelen, vooral waar het de jeugdgevallen betreft.
 3. Waar geen gestichten-afzondering door de lijders ge-
 schikt wordt, afzondering in eigen huis, met be-
 zetting.

Wie tegen de nieuwe bepalingen zondigt, moet in
 de gevangenis worden opgenomen en ook zij die geen
 aanspraak op de 5. Poliklinische behandeling voor de lichte gevallen
 maken, moeten worden.
 4. Men strengte afzondering in de gestichten alleen
 toe te passen, dan is dit reeds niet meer te betalen,
 de in de oude verordening (1830) voorkomende
 dwang moet zooveel mogelijk uitgeschakeld wor-

VERLOFGANGERS

wanneer U zich in Den Haag vestigt
 vraagt dan eens prijsopgaaf voor **ALLE**
Electricische Artikelen aan bij: 5083
K. C. CREMER Willem de Zwijgerlaan Den Haag
 Telefoon 54325

den. Deze dwang heeft nergens ter wereld succes ge-
 had, maar gaf aanleiding tot menschenkloppachten. In
 den tegenwoordigen tijd moet men volgens de nieuwere
 inzichten deze zieken behandelen als menschen, maar
 niet als boeven die „levenslang“ moeten hebben.

Dit mag door de bevolking niet uit het oog worden
 verloren, dat het gevaar dreigt, niet voor de geïmpor-
 teerde menschen, maar *het meest* voor den geboren
 Surinaamer zelf.”

Naar onze meening zal het nooit gelukken de ver-
 spreiding der ziekte tegen te gaan, zoolang men het
 volksgeloof aan de tref niet uitroeit. Men leze daar-
 over het artikel „tref“ in de „Encyclopaedie van Ne-
 derl.-West-Indië“ en het artikel dat Prof. Flu daarover
 schreef in „Stemmen uit Bethesda“, No. XXIX.

Het is zeer te betreuren dat de autoriteiten in Suri-
 name er niet toe schijnen te willen overgaan een onder-
 zoek in te stellen naar den omvang van dit heillooze
 volksgeloof, een onderzoek dat op de scholen zou kun-
 nen geschieden. Men zie daaromtrent het slot van het
 evengenoemde artikel „tref“ in de Encyclopaedie.

Wij lezen in het blad „Suriname“:
 Per laatste K.W.L.M. boot keerde de heer W. Schöne-
 mann, vroeger in Suriname werkzaam op het Land-
 bouwdepartement en nog later bij de Katoen Mij. in
 Nickerie, waar hij een der pioniers dezer industrie is,
 na een afwezigheid van eenige maanden, uit Amerika
 in de kolonie terug.

Het is den heer Schünemann gelukt om in Amerika
 kapitaal te interesseren in een nieuwe industrie, welke
 onder zijne leiding hier zal worden begonnen.

Deze nieuwe industrie betreft n.l. de winning van
 plantaardige oliën, zooals momenteel op groote schaal
 plaats heeft in West-Afrika en de Oost.

Hiertoe zullen zooveel mogelijk alle oliehoudende ge-
 wassen in Suriname worden geteeld en er wordt zelfs
 gesproken van de winning van olie uit awara- en
 maripapitten.

Curaçao.

De begroting voor 1927 (vervolg).

Niet alleen de heer Gorsira maakte geleerde opmer-
 kingen, ook de heer De Veer Abrahamsz, die de leiding
 had bij het verzet tegen de politie-reorganisatie-uitga-
 ven, betrad het terrein der wetenschap. Eenige argu-
 menten, door het Bestuur aangevoerd, noemde hij
 „niet met de beginselen van Strafrecht en Strafverder-
 ring... overeen te brengen“. Waarin dit gebrek be-
 stond, kreeg de gemachtigde van den toech ook rechts-
 kundigen gouverneur niet te hooren.

Aanstands kwam het raadslid H. J. Beaujon met een
 reeks amendementen, tot een bedrag van f 48.650.— de
 uitgaven verminderende, die op één na alle zonder
 hoofdelijke stemming werden aangenomen. De note
 gaie ontbrak niet, toen dit raadslid de aanvraag van
 gelden voor een „eventueel wederopkomen van den
 katoenbouw“ beantwoordde door uitdrukking te geven
 aan zijn vrees, dat dan ook gelden konden worden
 aangevraagd voor andere cultures, die vroeger bestaan
 hadden als cochenilleteelt, indigobereiding, sisal.

De amendementen-De Lannoy tot schrapping der
 voorgestelde verhoogingen van de bezoldigingen van
 den administrateur van financiën en van den post-
 directeur werden achtereenvolgens met algemeene
 stemmen en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij de volgende posten verklaarde de Raad zich niet
 tegen de aanvraag, maar wilde hij eerst de plannen
 kennen:

een memoriepost voor den bouw van een nieuw be-
 lastingskantoor, die de Raad bovendien niet wilde ver-
 binden aan een tijdelijke bijzondere heffing op in te
 voeren goederen;
 f 18.000.— voor den bouw van een koelhal;
 f 50.000.— eerste termijn voor den bouw van een
 nieuwe steiger voor de Paardenbaai op Aruba.

Zonder hoofdelijke stemming werden afgevoerd de
 posten verband houdende met de watervoorziening tot
 een bedrag van f 931.300.—. Dat de Regeering de leening
 voor de watervoorziening op de begroting voor 1926
 had gebracht, dekte den Raad — ook bij aanneming —
 niet, zooals de heer J. J. Beaujon opmerkte, en hij
 voegde daaraan toe: „De Raad heeft zijne eigen verant-
 woordelijkheid te dragen en die wordt niet opgeheven.
 De Raad moet toch zijne meening daarover zeggen.“
 Behalve de door leening te vinden f 900.000.— voor
 de watervoorziening was aan het einde der behande-

UW ADRES

VOOR

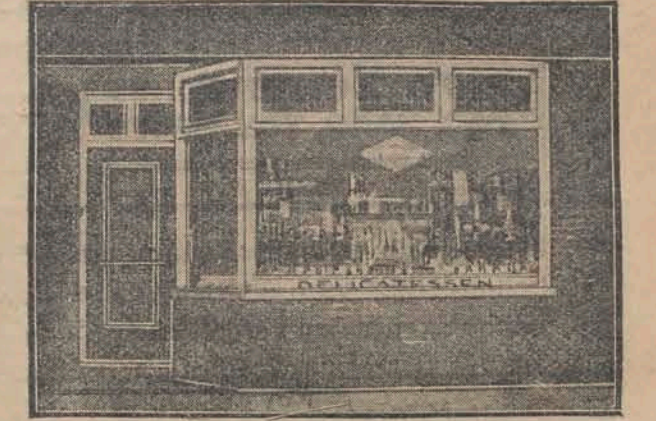
Gedistilleerd en Gebottelde Wijnen

IS 5188

Firma Wed. J. C. VAN DEN BERG & Co.
JACOB VAN CAMPENPLEIN 12
DEN HAAG · TELEF. 35212
FILIAAL: ASTERSTRAAT 107
TELEFOON 36308

N.V. „DE GASTRONOOM“

Comestibles en Kruidenierswaren tegen
 concurrerende prijzen



Goudsbloemlaan 112 - DEN HAAG - Telefoon 32486

Dr. RABINDRANATH TAGORE
Het Centrum der Indische
Cultuur

PRIJS f 0.60 S

N.V. „ADI-POESTAKA“ - 'S-GRAVENHAGE

BURGERS' FOTOHANDEL

STEENSTRAAT 84 · ARNHEM.

EN GROS EN DETAIL

Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodern uitrek, voor platen en
 filmpacks, hoogfijn gepolijst, zwaar koper beslag, geel
 leder balg, koperen chassis in etui, dubbel anastigmat,
 f: 4.5 in comput ad f 85.— per stuk.

Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodern
 uitrek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat,
 f: 5.4 met 3 chassis in etui ad f 45.— per stuk.

Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R.
 applanat f: 7.2 ad f 17.50 per stuk.

Prima Klappcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, applanat f: 8
 ad f 9.75 per stuk.

Filmpack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.

Cassetten, 9 x 12, ad 55 cts. per stuk.

Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st.

Automatische Ontspanner voor tijd en moment f 6.— p. st.

Metalen Statieven, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50
 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk, alle prima koper.

Ledertassen, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd,
 ad f 5.25 per stuk.

Verder AGFA Filmpaks en Rollfilms, etc.
 Conditie: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.
 Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.

5078

Reparatie-Inrichting H. B. M. WEIJERS

Nic. Tulpstraat 63 Den Haag

ALLE VOORKOMENDE REPARATIES
 TEGEN ONDERSTAANDE PRIJZEN: 5081

H. Zol. en Hakk. f 2.25	D. Zol. en Hakk. f 1.50
Heeren Zolen. . . f 1.50	Dames Zolen . . . f 1.10
Heeren Hakken . . f 0.75	Dames Hakken. . . f 0.40
Kinderwerk naargrootte	Gen. werk f 0.50 hooger

63 NICOLAAS TULPSTRAAT 63

H. KOOT & Zn. - Verhuizingen

Droge bergplaats voor inboedels onder garantie.
 AUTO-TRANSPORT EN EXPEDITIE. 5298

Amsterdam: 1x daags :: Rotterdam: 1x daags

PAVILJOENGRACHT 76-78 :: TELEF. 17334

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal f 80,000,000.-
Statutaire Reserve 21,117,340.-
Buitengewone Reserve 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.
Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.
In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseringen en Financieringen.
Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
Reiscredietbrieven.
Deposito's.
Rekeningen-Courant.
Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

R. SCHENZER'S ALGEMEEN ASSURANTIE-KANTOOR PAPAVERHOF No. 35 DEN HAAG, TEL. 30070

Belast zich met de vakkundige
behandeling van Assurantie
aangelegenheden van elken aard

OUDE INDISCH GAST
LID DER VEREENIGING OOST & WEST

DE BAS & Co., Bankiers HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

Berijdt
Gazelle
Geen beter Hollandsch rijwiel
J.E. VROLIJK ZOUTMANSTR. 10^A
TEL. 34725
's-GRAVENHAGE.

ARTISTIEK BESCHILDERDE

en Geprepareerde zijden Salon- en
Schemerlampen, Japanssch systeem
Zorgvuldige afwerking en matige prijzen. Diverse electr.
apparaten, zooals Stofzuigers, Melkkokers, Strijkijzers, enz.
Leveringen, aanleg en herstellingen op Electrotechnisch gebied
ELECTRO-ARTI
Toonkamers - REGENTESSEPLEIN 1 - Den Haag

ONDERLINGE LEVENSVZERZEKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3.

Bijkantoor: BATAVIA, Voorrij

Gunstige Tarieven en Verzekeringsvoorwaarden.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de O. L. V. E.

ling een bedrag afgevoerd, iets kleiner dan het voor de bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der Curaçaosche middelen begroote bedrag. Tegenover de raming der Curaçaosche middelen van het Bestuur stelde de heer Maduro er een, die — zonder dat daarbij met de gewone toeneming dier middelen rekening gehouden werd — ruim 2 ton gouds hooger was. Een overschot van meer dan f 100.000.— kon dan verwacht worden. Met het oog op de mogelijkheid, dat later nog toegestaan zouden kunnen worden gelden, die nu afgevoerd waren, stelde de heer Maduro echter niet voor de Rijksbijdrage als „middel" te laten vervallen, om zoo tot een sluitende begrooting te komen.

Het elect isch licht.

Nog op een bijzonder punt, dat bij de begrooting voor 1927 ter sprake kwam, vestigen wij de aandacht. Bij nota van wijziging werd ter gelegenheid van de Memorie van antwoord door den gouverneur f 11.000.— aangevraagd met deze toelichting:

„Aangezien de ontwikkeling van Willemstad het noodzakelijk maakt, dat de electricische verlichting ten spoedigste wordt verbeterd, zal door Z.E. den Minister van Koloniën begin 1927 een electro-technisch ingenieur met praktische ervaring worden uitgezonden, om naar de mogelijkheid van moderniseering van het bedrijf een onderzoek in te stellen. Tevens zullen door dezen deskundige middelen aan de hand moeten worden gedaan om het bedrijf op economisch technische gronden te verbeteren en zal hij, indien zulks ondoenlijk is of de concessionarisse weigert het advies op te volgen, een nieuw project met rentabiliteitsberekening voor het opwekken, transport en de verdeling van electriciteit hebben op te stellen.

Deze ingenieur vraagt voor het half jaar dat hij hier moet doorbrengen een salaris van f 1.500.— per maand. Voor zijne overtochtskosten wordt op f 2.000.— gerekend, zoodat in de bijgaande Nota van Wijzigingen voor deze doeleinden een bedrag van f 11.000.— wordt aangevraagd.

Ondergeteekende betreurt het niet eerder in staat geweest te zijn om dit voorstel aan Uwen Raad te doen, daar hij eerst 7 April van het voornemen van Z.E. kennis kreeg, met opdracht de zaak aan het oordeel van Uwen Raad te onderwerpen en het benodigde krediet aan te vragen.

De Raad merkte naar aanleiding daarvan in zijn Eindverslag op:

„Naar men meende te weten loopt de tegenwoordige concessie voor electriciteit tot het jaar 1939. Het was daarom niet duidelijk, waarom nu al naar de mogelijkheid van moderniseering een onderzoek wordt ingesteld. Wat zal er van het nieuw project met rentabiliteitsberekening worden, indien het ondoenlijk is het bedrijf op economisch technische gronden te verbeteren, of de concessionarisse weigert het advies op te volgen. Aangezien het Bestuur mededeelt, dat het van den Minister van Koloniën opdracht kreeg de zaak aan het oordeel van den Raad te onderwerpen, moeten de afdeelingen om meerdere inlichtingen in deze vragen, ook wat betreft de aanleiding tot het uitzenden van een electrotechnisch ingenieur."

Uit het antwoord van den Gouverneur bleek, dat de concessionaris niet nakwam haar verplichting om al tijd, wanneer dit verlangd werd, stroom te leveren aan personen, die wonen in huizen aan straten, waarlangs een leiding loopt, en dat dus de Gouverneur bevoegd was, de concessie in te trekken.

De aanvraag van den Gouverneur om uitzending van een ervaren electro-technisch ingenieur was geschied op eigen verzoek van de concessionaris teneinde van het Bestuur deskundige technische voorlichting te kunnen verkrijgen ten aanzien van hetgeen er aan de electricische centrale en het leidingnet zou moeten veranderd worden, om tot een renderend en toch goed functioneerend bedrijf te kunnen geraken.

Die uitzending werd door den Gouverneur inderdaad noodig geacht omdat algemeen geklaagd werd en, volgens den Gouverneur niet geheel zonder grond, over de zwakke stroom, die geleverd werd en het als gevolg daarvan minder goede licht.

En ten slotte vermelden wij uit de rede van den heer Maduro, vennoot van de firma, die concessionaris is, het volgende:

„Men klaagt veel in den laatsten tijd, dat het electrisch licht slecht en duur is en oefent veel critiek uit op het bedrijf, doch dit alles is afbrekend en zeker niet aangenaam voor de concessionarisse die van haar kant het publiek naar behooren tracht te bedienen.

Het Departement van Openbare Werken, onder welks toezicht de aanleg van werken en de stroomlevering geschieden, bleek onmachtig, om de middelen aan te

wijzen waardoor de electricische verlichting beter goekooper gedaan kan worden, omdat aan dit Departement geen deskundige op het gebied van electriciteit verbonden is.

Onder deze omstandigheden zag de concessionaris zich gedwongen om te vragen om een Gouverneur deskundige, die de zaak behoorlijk zal onderzoeken zoo mogelijk, middelen ter verbetering en bezuiniging aan de hand zal geven."

Wij kunnen niet anders veronderstellen, dan behandeling dezer zaak ons niet duidelijk is. Zoo stukken voor ons liggen, lezen wij daaruit, dat een concessionaris, die haar verplichtingen niet nakwam, gouvernementskosten deskundige voorlichting zal geven omtrent de wijze, waarop zij haar bedrijf op technisch technische gronden kan verbeteren. De Maduro scheen dit iets vanzelfsprekends te vinden, de overige raadsleden deden er het zwijgen aan. Toch niet omdat „Z.E. den Minister van Koloniën den gouverneur naar voren geschoven werd? Wellicht in deze lichtkwestie schijnt niet overbodig.

Geschiedkundige sprokkelingen.

Is Mr. J. B. Gravenharst gouverneur van Curaçao geweest?

De Encyclopaedie voor Ned. West-Indië van 1854, dat Mr. J. B. Gravenhorst van 28 April 1854 tot 1 Februari 1856 gouverneur van Curaçao is geweest, vraagt is, of dit slechts een waarneming van dit is geweest, of een werkelijk gouverneurschap. De duur zal den steller der tabellen in de West-Indië encyclopaedie op een dwaalspoor gebracht hebben.

Bij het aangehaalde Kon. besluit van 26 Dec. werd aan den toenmaligen gouverneur van Curaçao onderhoorigheden, Jhr. I. J. Rammelman Elsevier een buitenlandsch verlof voor den tijd van een verleden, en gedurende diens afwezigheid het bevel interim op gedragen aan Mr. J. B. Gravenhorst president der rechtbank op Curaçao. 1 Mei vertrok gouverneur, met de gebruikelijke adressen vaarweg, en in de Cur. Crt. deelde hij nog mede voornemens te zijn, zijn afwezigheid „zonder drie redenen te verlengen". Als doel der reis wordt daarvan „de herstelling van vrouw en kind". Echter Elsevier binnen het jaar reeds ontslag gevraagd verkregen. Bij Kon. besluit van 28 April 1855 werd van Lansberge benoemd, en alleen aan het bevel diens ambtsaanvaarding bijna een jaar uittbleef, te danken geweest, dat het tusschenbestuur van Gravenhorst zoo lang aanhield. Toen Van Lansberge eenmaal het bevel aanvaard had, op 25 Februari trad Mr. Gravenhorst weer in zijn ambt van president der Rechtbank, dat hij tot zijn dood, 29 Sept. 1859, bekleed heeft.

Uit den Verrren Vreemde.

Tusschen Londen en Melbourne Ligt de vlucht naar Java.

Als dit nr. verschijnt zal Cobham de vlucht Londen-Melbourne wel hebben volbracht. En dan spoedig de lucht weer in voor de vlucht vliegmaatschappij Banka-Sumatra-Java-Soembawa-Timor zijn men. Voor de terugreis heeft Cobham het voorstel te kennen gegeven, om te trachten Soerabaja-Melbourne in eens te nemen.

De mooie tocht van Van der Hoop en zijn makkers, hebben Jan Cordaat en Jan Compagnie niet in de bedoeling te treffen met Jan Vliegner, die onbewogen door den vreemdeling laat overvliegen.

Mexico.

De Nederland-Mexicaansche vereeniging heeft tocht door Nederland georganiseerd voor Mexico excursionisten, die mede Engeland, België en de Scandinavische landen zouden bezoeken. 't Is er niet mogen komen. Insteede van de belangstellenden in vreedzaam bezoek rond te leiden, lezen wij over rige troebelen in hun land, die er scheuring brengen in het volk, gemeente en gezin.

Hoewel de bevolking van Mexico vrijwel in heel Rooms-Katholiek is, is er toch een fel dienststrijd losgebroken. Onder de Katholieken altijd geweest, die de staatszaken en de maatschappelijke vraagstukken willen bezien, beoordeelen handelen los van kerkelijke beïnvloeding, en scheiding tusschen kerk en staat tot in verre omtrenten willen doorvoeren. De aanhangers van liberale opvattingen hebben in de regeeringszaken

J. VAN BUUREN
APOTHEKER
KANAALEWEG 53 :: SCHEVENINGEN
TELEFOON 50105

GARAGE JANSEN
WASSENAAR TELEFOON KIEVIET 592
 RIJKSSTRAATWEG 135 nabij Viaduct. 5003
BENZINE LAADSTATION 3 POMPEN

GEBR. v. EGMOND
 Waalsdorperlaan 23 Tel. 71639
 5161 DEN HAAG
 Aanleg en onderhoud van Tuinen
 Levering van alle soorten planten
 — Vraagt gratis prijsopgaaf —

Brandstoffenhandel
W. DIJK — 's-GRAVENHAGE

NIEUWE HAVEN TELEFOON
 No. 366 No. 15940^e
 Bestelkantoor: Thomsonlaan 9, Teleph. 35234
 OPSLAGPLAATSEN:
 Nieuwe Haven 366 en Station Staatspoor
 Bankiers: DE TWENTSCHE BANK.
 POSTCHEQUE- EN GIRODIENST No. 12527
 KANTOOR DEN HAAG.
 Districtskantoor voor Den Haag en
 Omstreken der Staatsmijnen in Limburg
 5385

J. H. STRIK & ZONEN

POELIER - DEN HAAG
 CH. BOURBONPLEIN 24a - TELEFOON 71891
 PAVILJOENSGRACHT 16 - TELEFOON 13252
 Eigen Mesterij te Wassenaar, Papelaan, Tel. Wassenaar 153

PRIJSCOURANT.

ZWARE HEIHAZEN	f 3.50 tot f 4.—
FAISANTEN	f 2.50 tot f 2.75
WILDE EENDEN	f 1.25 tot f 1.50
TALINGEN	f 0.60 tot f 0.80
SMIENTEN	f 0.70 tot f 0.90
JONGE PATRIJZEN	f 1.60 en f 1.80
OUDE PATRIJZEN	f 0.80 en f 0.90
BRAADKIPPEN	f 1.25 tot f 2.—
POULARDEN	f 2.25 tot f 3.50
SOEPKIPPEN	f 1.50 tot f 2.—
JONGE DUIVEN	f 0.60 tot f 0.80
KORHOENDERS	f 2.25 tot f 2.50
WILDE KONIJNEN	f 1.— tot f 1.25

Schoonmaken van alle soorten Wild en Gevogelte,
 zeer billijk en net. 5228

THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

UTRECHT.



Beteekent: Toezicht Op Kinderen Uit Nederlandsch Indië.

TOKUNI zoekt voor kinderen uit Indië een geschikt gezin in Holland, is een financiële tusschenschakel tusschen de ouders in Indië en de pleegouders in Holland, controleert het gezin en het Kind, zorgt voor het kind, ook in de vacaties, houdt geregeld briefwisseling met de ouders in Indië en staat de pleegouders bij in alle ernstige gevallen, het kind betreffende. Haar vertegenwoordigers in Indië worden telegrafisch op de hoogte gehouden van zeer ernstige gebeurtenissen, het kind betreffende. 5062

Alle inlichtingen kunnen worden gegeven door de vertegenwoordigers Prof. Dr. J. H. Boeke, Adviseur van het Volkscredietwezen te Weltevreden, J. H. Nieuwenhuys, Resident van Soerakarta te Solo, Dr. J. G. J. A. Maas, Medan, J. H. Perret, Gentil, Willemstad, Curaçao, en door den Directeur van TOKUNI, tevens Directeur van de Maatschappij „ZANDBERGEN“ te Amersfoort.

ZANDBERGEN.

Instelling tot opvoeding door middel van gezinsverpleging van kinderen zonder onderscheid van leeftijd, stand en gezindte, die het ouderlijk huis moeten missen.

Steunt deze nuttige instelling door Uw lidmaatschap (f 5.— p. j.) of als begunstiger (f 2.— p. j.) 5062
DIRECTEUR Jhr. W. A. ORTT. AMERSFOORT.

Ontbreekt het U aan gelegenheid onze Koloniën te bezoeken, neem dan een abonnement op het rijk geïllustreerde Maandblad S

Nederlandsch-Indië
Oud en Nieuw

Abonnementsprijs 20 Gulden per jaargang
 Directie en Adm. Nobelstraat 20, Den Haag

andere zijde wordt aangevoerd dat de regering, zooals de zaken nu geloopt zijn, niet op het voorstel mag ingaan.

Reeds op den 31en Juli kwam 't in de kerken tot gevechten. De daarin samengekomen menigte weigerde haar te verlaten. Onder de gewonden waren vrouwen en kinderen.

De pauselijke zaakgelastigde kreeg een aanzegging om 't land te verlaten, het bureau-personeel der nuntiatuur werd in hechtenis genomen. De nuntius week uit naar Texas.

De burgeroorlog zette zich daarna in hevige straatgevechten voort, vele arrestaties, vele doden en gewonden. Wel heeft een herderlijk schrijven van de bisschoppen de Katholieken opgewekt om zich kalm te houden, maar 't warme Mexicaansche bloed voegt zich moeilijk naar dien raad. Bij dit alles komt, 't kan wel niet anders, nog het banditisme, dat zich o.a. uit door brutale berooving van gouden en zilveren kruisen, zelfs van vrouwen op straat.

Heeft de regering verklaard, dat de decreten even goed op protestantsche kerken zullen worden toegepast, tot nu toe is de noodzakelijkheid niet ingezien om dit ook tot uitvoering te brengen.

Den 9 Aug. kon gemeld worden, dat het momenteel overal kalm was. De regering heeft de bisschoppen beschuldigd, dat hun optreden haar genoodzaakt had streng door te tasten. De bisschoppen hebben nu geantwoord, dat de kerk alle wetten eerbiedigt, voor zover deze niet in strijd zijn met het gezond verstand en met de stellige rechten van de kerk. Dit heldert de verhoudingen echter niet op. Voor iedereen is het eigen begrip het gezond verstand, en over „wat de rechten der kerk zijn“ loopt juist het geschil.

Waar 't hier gaat om heilige gevoelens en om groote economische belangen, waarover het bezwaarlijk tot een accoord te brengen schijnt, is het bevredigend slot nog geenszins in 't vooruitzicht.

Knielen voor den Paus.

Ligt er niet eenige vernieuwde actualiteit in deze anecdote, ontleend aan de *Mémoires de la reine Hortense*, opgenomen in de *Revue des deux mondes* van 15 Juli j.l.?

Het plan was gevormd, dat de Paus naar Parijs zou komen voor de wijding der keizerskroning van Napoleon. De Paus kwam inderdaad (1804), het paviljoen de Flore was als verblijfplaats voor hem ingericht. Dageelijks verdrong een menigte zich in de galeries du Louvre om zijn zegen te ontvangen. Eens weigerde een jonge man „avec arrogance“ om te knielen, toen Z.H. voorbij ging. De Paus bleef voor hem staan en zeide met groote zachtheid: „De zegen van een grijsaard doet nooit kwaad“. De jonge man knielde bewogen. „Voilà comme la plus douce des religions doit conquérir les coeurs“, schreef de aanstaande koningin in haar *Mémoires*.

Ingezonden.

West-Indische bezoldigingen.

Aan de Redactie van het Koloniaal Weekblad,
 Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Mijne Heeren,

In het laatst verschenen nummer van ons orgaan vond ik een open brief van den Heer J. F. E. Einaar aan mijn adres. Ik zal daarop niet antwoorden; trouwens de redactie heeft reeds wijselijk te kennen gegeven, dat zij het Koloniaal Weekblad waarschijnlijk voor verdere stukken over het door mij aangeroerde onderwerp niet zou beschikbaar kunnen stellen.

Dat ik op het schrijven van den heer E. niet wensch te antwoorden vindt zijn reden hierin, dat het den gewonen kant van een West-Indisch debat uitgaat, n.l. den persoonlijken. Ik wijs in dit verband o.a. op de zinsnede, beginnende met: „Men leert hieruit ook de Nederlanders kennen“, enz., die en den Heer E. en mijzelf reeds van vroeger zeer goed bekend is, en op de voorlaatste 1e alinea.

Inmiddels ben ik de redactie zeer erkentelijk voor de mij en den Heer Oudschans Dentz gegeven gelegenheid, dit punt eens in het licht te stellen.

Hoogachtend,
 C. K. KESLER.

Nieuwer-Amstel, 31 Juli 1926.
 395 Amstelveensche Weg.

meerderheid verkregen. En zoo zijn in 1917 reeds wettelijke bepalingen aangenomen, die nader gewerkt in wetten, de macht der kerk in menig opzigt sterk besnoeien. De uitvoering dezer voorschriften echter op zich wachten. Eenerzijds doordien de regering wel weet, dat ingrijpen in kerkelijke aangelegenheden steeds tot verzet prikkelt, en dat dit bij varigen aard van het Mexicaansche volk daar zeker verke mate het geval zou zijn; anderzijds doordien de geestelijkheid, gewaarschuwd door den inhoud der wetten, erop bedacht scheen de strenge toepassing er niet uit te lokken.

men de opsomming leest van de hoofdpunten tegen het verzet der kerkelijke partij zich nu richt, men dat het inderdaad om vraagstukken gaat, van beide partijen zich warm kunnen maken. De partijen, die sedert meer dan een halve eeuw hun gezichten toonemen, beschouwen de getroffen maatregelen als een niet langer uit te stellen bekroning van hun, door de meerderheid in de volksvertegenwoordiging gedragen, denkbeelden. De tegenstanders der verandering van kerk en staat voelen 't als een geweld gedaan aan traditioneele, en hun heilige rechten, en beroepen zich op een, volgens hen, in het volk meerderheid, die bij de verkiezing der volksvertegenwoordigers echter niet tot haar recht kan komen.

resident Calles schijnt voornemens de regeringsrechten nu krachtig door te voeren. De in vakvervingen georganiseerde, eenigszins rood getinte, leiders staan aan zijn zijde. Met de leiders der liberale partij vormt dit de groepering, die thans de richting aangeeft. Ook de vroegere president Obregon staat aan de zijde. Daartegenover staat wat men de kerkelijke partij kan noemen, om met een enkel woord aan te geven, dat de leiding in handen van de geestelijkheid is. Hij wordt toch niet alleen en uitsluitend gevestigd door overwegingen van godsdienstigen aard. Het groot gedeelte der Mexicaansche bevolking bestaat uit stammelingen van de vroegere Indianen. De huidige regering wil deze opvoeden tot moderne burgers. Europeanen en Kreolen, de voornaamste groot- en handelaren zien hierdoor hun positie in de maatschappij bedreigd, dit brengt velen tot samengaan met de geestelijkheid, in haar strijd tegen het liberalisme der Mexicaanschen vorm.

die vorm is, blijkt duidelijk uit de strijdpunten van de kerkelijke partij, die aldus worden opgesomd: (a) de beperking van de immigratie der geestelijken van priesters komen uit Spanje en Italië; (b) het verbod van religieuze scholen en orden (c), het verbod van verrichten van godsdienstige handelingen buiten de kerk; (d) het verbod van kerkelijke publicaties, die quaesties bespreken worden; (e) het inwerken van de wet, die veroorlooft kerkelijke goederen in beslag te nemen en (f) de gedwongen inschrijving der geestelijken.

zoo gaat de strijd tot nu toe hard tegen hard. De afwijking der nieuwe wetten deed deze ingaan op 1 Augustus. In afwachting daarvan verdrongen geloovigen zich al voor en in de kerken. De geestelijkheid weigerde de eigendommen der kerken aan leeken over te geven, de ambtenaren hadden de ontvangen opdracht niet te vervullen en door te voeren.

dat de 1e Augustus aangebroken was kwamen de Aartsbisschop van Mexico zakte, tijdens een uitputting in elkander. De burgemeester van Mexico zou gelycht zijn, omdat hij een priester had gedood. Den 3en Augustus werd de gearresteerde Aartsbisschop van Huejutla in de gevangenis te Vera Cruz opgevoerd.

herderlijken brief was aangekondigd, dat van 1 Augustus af de priesters geen kerkelijke diensten meer verrichten: geen godsdienstoefeningen, geen religieuzegeningen, geen doopplechtigheden (z.g. sacramenten interdici). Den ouders werd aanbevolen om de kinderen niet naar godsdienstloze scholen te zenden. Van andere zijde, b.v. door het Arbeidersverbond, werd een oproep tot de bevolking gericht om president Calles te steunen.

ingen tot bemiddeling, ingesteld door de Franse Spaansche legaties, faalden, evenals een bevel van het Vaticaan, alsook uit Mexico zelf, op de bisschoppen van Mexico willen inlaten.

den volksstemming over het conflict te laten houden. President Calles heeft dit niet aanvaard. Wordt hierin een vestiging gezien van de bewering der geestelijkheid dat een meerderheid op haar hand zou zijn, van

Apotheek M. L. ADAMA

Zuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70366
 Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
 Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.
 MINERALE WATEREN 5143
 Binnen- en Buitenlandsche
 Verpakte Geneesmiddelen

CASSA MARIS
 Bedden- en Meubelmagazijn
 NEPTUNUSSTRAAT 76-78
 DEN HAAG 5193

Vakkundig Reparatie-Atelier
 voor Stoffeederij,
 Bedden, Matrassen en Markiezen

WARMWATER
 Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:
M. A. VROLIJK
 Thomsonlaan 41 Telef. 35618
 'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen. 5109

HERMAN MIDDENDORP
HET ZWARTE VENSTER
 MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.
 Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

..... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitweiding of noodeloze mooi-schrijverij." Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

..... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd". Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA", Den Haag

GEOPEND

MAISON VERBAAN
 MODERNE DAMESKAPSALON
 MASSAGE - MANICURE - PEDICURE 5233

PR. MAURITSPLEIN 21 - DEN HAAG

Electrische- en Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting
GEZ. v. D. BOSCH & Co.
 Dirk Hoogenraadstr. 168, Scheveningen

Eigen waterinstallatie
 Beslist zacht water

ZENDT PRIJSCOURANT OP AANVRAAG
 Speciaal ingericht voor het wasschen van GORDIJNEN en FIJNGOED 5221

Verlofgangers,
 wanneer U zich in Den Haag en Omstreken vestigt, laat dan Uw wasch behandelen door de
 Electricische Wasch- en Strijkinrichting
VAN KUYEREN & HORSTMAN
 WINGERDSTRAAT 45 - DEN HAAG 5105

Nederlandsch Indonesisch Verbond van Jongeren-Organisaties.
 Aan de Redactie van het Koloniaal Weekblad te Den Haag.

Hooggeachte Redactie,

Naar aanleiding van een berichtje in Uw blad van 29 Juli j.l., No. 30 onder het hoofd: Een afwijzende houding tegenover het Nederlandsch-Indonesisch Verbond, en waarin vermeld staat, dat de Indonesische Vereeniging te Leiden (Perhimpoeaan Indonesia) de oprichting van ons Verbond in de navolgende bewoordingen begroet:

„In tweeërlei opzicht is dit verbond ons vijandig gezind te noemen: eerstens, omdat voor het grootste deel de weinige Indonesische leden of wegens hun anti-nationalistische aspiraties uit onze vereeniging zijn gezet, dan wel uit eigen beweging als lid van de P. I. hebben bedankt; tweedens, omdat hun politiek van samenwerking met den Blanda lijnrecht tegen de beginselen van de P. I. ingaat, al trachten ze dat ook te verbergen achter phrases als „met terzijdestelling van politieke tendenzen", „een cultureele associatie bevorderen" en dergelijke meer. Wat betreft hun „belangstelling aangaande Indonesiërs in Nederland", wij stellen er prijs op hier te verklaren, dat de Perhimpoeaan Indonesia met dit verbond niets van doen heeft!"

zouden wij gaarne tegenover Uwe lezers het navolgende onder de aandacht willen brengen, teneinde te doen uitkomen, dat de Perhimpoeaan Indonesia zich vergist, indien zij in de veronderstelling verkeert, dat het aantal onzer Indonesische leden werkelijk zoo gering is, als zij dit blijkbaar wenscht voor te stellen.

Het aantal Indonesische leden immers bedraagt op dit oogenblik rond dertig, d.i. dus bijna 40 % van het totaal aantal hier verblijf houdende Indonesische intellectuelen.

Waar ons Verbond eerst sinds enkele maanden bestaat, kan dit aantal zeker door niemand gering genoemd worden. Integendeel, de groote levensvatbaarheid van ons Verbond is er zeer sprekend mede bezwezen. En daar zijn wij verheugd over, omdat ons doel is het scheppen van een sfeer, waarin Indonesiërs en Nederlanders elkander kameraadschappelijk kunnen ontmoeten, waar wederzijdsche vriendschapsbanden vrij en onbevangen kunnen worden gevormd en wij gelooven nog steeds, dat de menschheid daardoor meer gediend wordt, dan door het stelselmatig broedstoven van wederzijdschen haat.

Hoogachtend,
 HEIN VON ESSEN, *Alg. Secretaris.*
 A. F. PASANEA, *1ste Penningmeester.*
 's-Gravenhage, 4 Aug. 1926.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.
 De heer W. A. Uiterwijk, Javastraat 32, Nijmegen, die, als bekend, zich beschikbaar heeft gesteld tot het houden van lezingen over Sumatra's Westkust, heeft op 3 dezer een voordracht te Hilversum gehouden voor de microfoon ten behoeve der slachtoffers van de Padang-ramp. Bij die gelegenheid heeft hij zijn gehoor medegedeeld, dat hij van een in zijn bezit zijnde collectie foto's, albums, ten verkoop, wil doen vervaardigen en de opbrengst beschikbaar stellen ten bate der door de aardbevingen getroffen.

Van het Informatie-Bureau:
INDISCHE VERLOFGANGERS.
 H. L. P. Berrety, Controleur 1ste kl. b. d. Pandhuisdienst, p. a. P. P. A. van Rossum, villa „De Beuken", Utrechtse weg 18, Hilversum.
 J. C. C. Poppe, Onderbeheerder b. h. bedrijf der haven van Semarang, President Krugerstraat 104, IJmuiden
 Ch. M. van Nooyen, Opzichter der 1ste klasse bij den Waterstaat en 's Lands B.O.W., Gr. Hertoginnelaan 92, 's-Gravenhage.
 Mej. Ch. R. Kepel, Adjunct-commies b. d. S.S. en Tramwegen, Hugo de Grootstraat 46, 's-Gravenhage.
 Mej. J. J. Belle, 1ste Commies ter controle b. d. S.S. en Tramwegen, Hugo de Grootstr. 46, 's-Gravenhage.
 W. Th. Léman, Commies 1ste kl. b. d. P.T.T.-dienst, Obrechtstraat 243, 's-Gravenhage.

Voor Hondenartikelen
 Krachtvoeder, Dogcakes, Hokken, Manden, Stoele
 Halsbanden, Lijnen, Transporthokken, enz.
 IS HET ADRES:
P. H. VERSEVELDT
 Fred. Hendriklaan 204 - 's-Gravenhage - Tel. 5398
 (Voortzetting der zaken v. d. Fa PETERS & Co., Parkstr.)

K. Lentze, wnd. Mijnbouwkundig opzichter bij dienst van den Mijnbouw, van Diemenstraat 's-Gravenhage.
 K. J. Affourtit, Landbouwconsulent 1ste klasse, stenhoekeweg 135, Scheveningen.
 L. R. Middelburg, Secretaris der S.S. en Tramwegen van Weede van Dijkveldstraat No. 7 te 's-Gravenhage.
 D. J. Haaxman, Hoofdopziener der 1e kl. b. h. Boswezen in Ned.-Indië, Obrechtstr. 479, 's-Gravenhage.
 P. W. H. Klerk, wnd. 1ste Officier b. d. Gouvernementsmarine, Regentesselaan 73, Rijswijk.
 Mej. E. Berger, Commies b. d. S.S. en Tramwegen Obrechtstraat 492, 's-Gravenhage.
 Mej. J. A. Soeters, wnd. Commies bij 's lands Obrechtstraat 492, 's-Gravenhage.
 A. J. de Lannoy, Controleur 1ste kl. b. d. P.T.T.-dienst Obrechtstraat 492, 's-Gravenhage.
 P. Th. Santé, Topograaf, burgerlijk ambtenaar bij Topografischen dienst, Stadhouderskade 102, sterdam.
 G. A. M. Hondius van Herwerden, Assistent-resident h. Binnenl. bestuur op Java en Madoera, wnd. specteur, Hoofd v. d. dienst der landelijke insten, Statenlaan 100, 's-Gravenhage.
 K. Ch. van Haastert, Assistent-resident van Flores sidentie Timor en Onderhoorigheden), Staten 100, 's-Gravenhage.
 E. Meijer, Opzichter der 1ste kl. b. d. Waterstaats Lands Burgerl. Openb. werken, p. a. villa „Prins Juliana", Davos Platz.
 J. Loen, 1ste commies op het kantoor van den dent van Buitenzorg, Duivendrechtslaan 141, sterdam.
 Mej. J. A. M. Cramer, Onderwijzeres der 3de kl. O. E. I. O., p. a. mevr. Weijkamp, Verlengde Dijk 8, Baarn.
 Mej. N. Harten, Onderwijzeres der 2de kl. bij het baar Eur. L. O., Leliestraat 6, Rijswijk.
 J. L. Albag, Griffier van den Landraad te Malang Galenstraat 8, 's-Gravenhage.
 G. A. W. Geissler, Hulprediker ten dienste der Christengemeente te Tondano (Menado), p. a. bert Baltin, Tongan (Saksen).
 K. de Waart, Loods der 1ste klasse bij den Loodsdienst, Marken.
 P. H. Weise, Hoofdopzichter bij den Waterstaats Lands B. O., p. a. Mevr. Cremer, Ruyterstraat te 's-Gravenhage.
 Th. M. Hoogendoorn, Hoofd van den Belasting-Accantsdienst, p. a. Nederlandsche Handel Maatschappij te Amsterdam.
 P. Slagter, Machinist 1ste klasse bij de fabriek van bewerking en verpakking van den dienst der regie, Arnheemsche weg 38, Amersfoort.
 K. W. Gerken, Immigratieambtenaar 1ste klasse, Secretaris der Immigratie-commissie te Medan, Schuijststraat 109, 's-Gravenhage.
 K. E. van Oosterzee, Landmeter der 1e kl. bij den Waterstaat, Aucubastraat 8, 's-Gravenhage.
 C. Moné, techn. Ambtenaar 1ste kl. bij den P.T.T.-dienst; Laan van Rustenburg 29, Voorburg.
 A. N. C. Kraft van Ermel, techn. Ambtenaar 2e kl. bij den P.T.T.-dienst; Lumeystraat 69, p. a. Mevr. gers, 's-Gravenhage.
 D. J. Nanupassa, Controleur 2e categorie bij den P.T.T.-dienst; Bentinckstraat 12, 's-Gravenhage.
 H. C. Sieckermann, Mijnbouwkundig opzichter bij dienst van den Mijnbouw, werkzaam bij de goudzilvermijnen te Bengkoelen; Bielefeld in Westfalen.
 W. Th. F. van Horn, Controleur 1e kl. bij den P.T.T.-dienst; p. a. fam. Bosman, Huize Zweiersdal, terbeek.
 H. W. Paatz, Commies bij de S.S. en Tr.; p. a. H. Croes, 1e v. d. Boschstraat 97, 's-Gravenhage.
 F. W. R. Weise, Opzichter bij de S.S. en Tr.; p. a. H. Croes, 1e v. d. Boschstraat 97, 's-Gravenhage.
 J. W. Boers, Opzichter bij de Waterstaat en 's Lands B. O. W.; p. a. J. Joosten, Van Coothplein 52, Breda.
 J. C. N. Chabot, 1e Luitenant der Infanterie; Van senstraat 292, 's-Gravenhage.
 G. J. Tielrooy, Kapitein der Infanterie; Buiten N straat 14, Kampen.
 L. J. H. Burgemeestre, Architect bij de Watersstaats Lands B. O. W.; p. a. Hotel „De Zalm", straat 49, 's-Gravenhage.
 Mevr. A. H. van Steenberghe geb. Schiphorst, wijzeres der 2e kl. bij het O.E.L.O.; p. a. J. Ruthardlaan 7, Bussum.
 J. H. Ph. van der Zant, Onderwijzer der 1e kl. O.E.L.O.; Schoonbroeksweg 15, Apeldoorn.

Coiffure - Manicure - Massage
 Permanent Waving
N. BERTRAM, AMSTERDAM
 5074 „MAISON MIGNY"
 KALVERSTRAAT 196 TELEF. 48504

PLAAT- en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFABRIEK
P. J. CRAMWINCKEL Jr.
 Den Haag, PIETHEINSTRAAAT 36, Telefoon 11906
 Enorme keuze Gravures, Platen, Etsen enz.
 Encadrements in alle stijlen. — BILLIJKE PRIJZEN 5064
 Export naar de Indiën. Vele attesten van Ind. fam. ter inzage

G. Portier, Opzichter 1e kl. (burgerlijk ambtenaar) der Genie; 2de Sweelinckstraat 111, 's-Gravenhage.
 F. Ungerer, Alg. Ontvanger 2e kl. van 's Lands Kas; Obrechtstraat 486, 's-Gravenhage.
 A. C. Whitlau, Gouverneur van Sumatra's Westkust; p/a. H. Witlau, Becklaan 478, 's-Gravenhage.
 P. H. Schreve, 1e Commies bij het centr. kantoor van de Statistiek te Weltevreden; Hanenburglaan 75, 's-Gravenhage.

Alphabetische opgave van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen over verschillende onderwerpen.

P. J. BLOK, gep. ass.-resident, laatstelijk van Soerakarta, de Riemerstraat 8, Den Haag. — Javaansch en Maleisch.

P. A. F. BLOM, cand.-notaris, oud recht. Ambt. O.-I., Angerlo. — Lessen schriftelijk en mondeling voor Ind. notariaat en doct. examen Indisch Recht.

DUSAULT en Mevr. C. M. SANDBERG—v. REEDE, spraakleeraressen, Groot Hertoginnelaan 184, Den Haag en Keizersgracht 774, Amsterdam. — Adembalings- en spreekstoornissen (zoo noodig met inweniging).

H. F. ENGELEN, Rijswijk, Caan van Necklaan. — Leeraar in de Dactyloscopie.

Mr. A. M. EIGENHUIS, van Boetzelaerlaan 181, Den Haag. — Lessen L. O. in alle vakken en Wiskunde lagere klassen H. B. S.

Ch. A. FONTEIJN, Frederik Hendrikslaan 123, Den Haag. — Maleisch en Javaansch in geheeler omvang.

H. GILTAY, Laan van Meerdervoort 516, Den Haag geeft les in Ond-Fransch recht, Ond-Vaderlandsch recht, Romeinsch recht en Inleiding tot de Rechtswetenschap. Dictaten en excerpten beschikbaar. Leid op voor cand.-examen Ind. Jurist.

P. H. GIJSBERTS, gep. hoofd eener school uit Ned. O.-I., Schenkade 307, Den Haag. — Privaattlessen op alle uren van den dag in alle vakken van het L. O. en, voor zoover de vakken op de H.B.S. betref, ook voor lessen in Fransch, Ned. taal en letterkunde, Ge-

Drogisterij „De Korenbloem”

WED. G. BOLAND
 Lijsterbesplein 1 - Den Haag - Tel. 35514
 is Uw beste adres voor Spécialité's, Parfumeriën, Toiletartikelen, Gummi, Bed-, Wagen- en Wiegzeilen, Badmutsen Babyweegschalen, Ondersteken, Windkussens te huur Ruim gesorteerd in Yardley-artikelen. Wijn-Depôt Stofzuiger „Electrolux” te huur à 25 ct per uur, 8 uur f1.50 Thuisbezorgen zonder prijsverhooging. 5040

schiedenis, Aardrijkskunde en Cosmographie. Ge-negen leerlingen aan huis te ontvangen voor toezicht op huiswerk.

HET NEDERLANDSCHE TECHNICUM „P.B.N.A”, Dir. E. J. Rothuizen en F. Wind, Arnhem, is een volledig ingerichte technische school, die volgens de schriftelijke methode opleidt voor alle technische examens en beroepen. Toezicht van het Rijk en K. I. van Ingenieurs op de eindexamens.

J. ISRAEL, oud-adjt. Franslateur van de Javaansche taal te Soerakarta, beëdigd Translateur hier te lande, Soestdijk. — Javaansch; vervaardigen van schriftelijke vertalingen uit het Hollandsch in het Javaansch en omgekeerd. — Stelt zich ook in andere plaatsen beschikbaar.

A. H. JANSEN, Jacob Ruijsdaellaan 21, Bussum. — Maleisch (grammatica, correspondentie, spreken); geeft les te: Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilversum, Baarn, Laren en 's-Graveland.

Mr. E. RIJKE, oud Ind. recht. amt., Witte Singel 58, Leiden. — Ned. Ind. Wetb. — Adatrecht. — Staatsinstellingen van Ned. O. en W. Indië. — Javaansch. — Maleisch. — Madoereesch.

J. J. F. SCHREUEL, gepens. Ass.-Res., Vogelkersstraat 5, Den Haag. — Maleische taal en letterkunde.

A. A. SCHROEVERS, Stadhoudersplein 3, Den Haag. — Stenografie. — Machineschrijven.

C. STEUERWALD, oud Ass. P.S., Vivienstraat 59, Den Haag. — Lessen in Werktuigbouw en IJzerconstructie.

PH. C. STUBENRAUCH, H. F. VAN ZUIJLEN en F. M. GESCHER, Leeraren M. O. — Opleiding voor M. O. Boekhouden en Staatspraktijkdiploma. Cursus voor Handel en Administratie. St. Annastr. 85, Nijmegen.

P. D. VISSER, Frederik Hendrikslaan 162, Den Haag. — Maleisch (grammatica, correspondentie, omgangstaal) en Wiskunde.

A. H. J. G. WALBEEHM, Witte Rozenstraat 54, Leiden. — Javaansch. — Maleisch.

H. WESSELS, Leeraar Engelsch M. O. Lessen in Engelsch en Eng. Handelscorrespondentie. — Wychen A. 16c (lessen in Nijmegen te geven).

Leden, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Mutatiestaat van 4 tot 11 Augustus.

Nieuwe Leden: Geïntroduceerd door:
 Den Heer H. C. Verniers van der Loeff te Nijmegen.
 den Heer W. Meijer te 's-Gravenhage.
 Hoofdvertegenwoordiger „Oost en West” in O.-Indië.

Nieuwe Begunstigers:
 Penningmeester Afd. Nijmegen.

Adresveranderingen:
 W. Ogilyie, Den Haag, van: Laan van Meerdervoort 555, naar: Gerard Reijntstraat 16.
 G. W. Beijer, Den Haag, van: Anton de Haanstr. 38, naar: Waagsche Tehuis voor Ongehuwden, Rijswijksche Weg.
 A. Creutzburg, Administrateur Pandhuisdienst, van: Solo, naar: Den Haag, Obrechtstraat 481. f 5.
 K. E. van Oosterzee, Landmeter van het Kadaster, van: Weltevreden, naar: Den Haag, Aucubastraat 481.
 H. J. Hoekstra, Controleur 1ste klasse B.B., van: Sidi-kalang, naar: Padangsidempoean.
 W. H. Gerritsen, Gedipl. Gezaghebber B.B., van: Taroc-toeng, naar: Sibolga.
 H. van der Mooren, Kapitein Inf., van: Waingapoe, naar: Pajeti (res. Timor).

FIRMA SEGAAR
 DEN HAAG
 SPUI 218. TELEF. 12902
 THOMSONLAAN 93. „ 33667
OMPLEETE MEUBILEERING
 GEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
 VRAAG BESTEKKEN EN PRIJSOPGAAF 5015

Aan de Leden van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging. Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1^o. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2^o. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

IN DECEMBER DEZES JAARS ZAL VERSCHIJNEN:
ART, RELIGION AND CLOTHES
 a Collection of Essays by
HERBERT ANTCLIFFE

CONTENTS

Foreword	12. Monsieur Massenet.
1. Art, Religion and Clothes.	13. Händel and Brahms: A Comparison.
2. Religion and Aesthetics.	14. The Significance of Scriabin.
3. Austerity and Beauty.	15. Space and Spacing in Music.
4. Limitations and Art.	16. National Flavour in Music.
5. Art and the Holidays.	17. The Imperial Spirit in Music.
6. Music and Manners.	18. More about History and Music.
7. Two Views of Opera.	19. The Necessity of Music in War-Time.
8. Impulse in Composition and Interpretation.	20. J. S. Bach and Emotion.
9. Schumann: A German Event.	
10. Robert Schumann: An Anniversary Estimate.	
11. The Real Liszt.	

Dit boek, gedrukt op goed papier en keurig gebonden, zal slechts bij intekening uitgegeven worden. Men gelieve zoo spoedig mogelijk inschrijvingen te zenden aan de Administratie van het „Koloniaal Weekblad”, Nobelstraat 20, Den Haag. De prijs zal zijn f 4.50.

ONROESTBAAR STAAL
 Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangestast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwasschen. Voordeelige prijzen 5043
Het Ideaal voor de Tropen
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
 Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
 Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

G. J. R. VAN DER GAAG & Zoon
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

KUNSTHANDEL
 PLATEN LIJSTEN PLATEN
 SCHILDERIEN
 STILLE VEERKADE 33 DEN HAAG
 EIG. M.C. DE WAJER
 UITVERKOOPSPRIJZEN.
 Aanbestedingen op iedere maat
 GEOPEND van 9-12 1/4 en van 2-7 uur.
 ZATERDAGS tot 9 uur.

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNERINGEN. ENZ.
 BALARTIKELEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie-kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen, Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handels-drukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reamedrukwerk moet er aantrekkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reamedrukwerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag.
N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
 FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIËVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKEN
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekende op elk gebied personen van Indië komende of aankomende met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting, zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aan te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetzelaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. In te richten tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten behoeve van personen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheden verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de Heer J. Franco Mendes-Calisch en L. Kappelje van de Coppello-Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2-4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

- ** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:
1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 2. Onze Oost, II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
3. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
 4. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkr. Vooruitzichten.
5. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 6. II. De Geëmployeerde bij de Javasuker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 7. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 8. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 9. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 10. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 11. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijke Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 12. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-I. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 13. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 14. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 15. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-I. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- | | |
|--|---|
| <p>Serie I.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-Islam. 5. De Sulkernijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname. | <p>Serie II.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch toneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De thee-cultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandse dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken. |
|--|---|
- Serie III.**
1. Over Bali en zijne bewoners.
 2. Bevolving in Nederlandsch-Indië.
 3. Kindercriminaliteit in Nederlandsch-Indië.
 4. Indische Scholen onder de Oost-Indische Compagnie.
 5. Nederlanders in Indië.
 - 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen.
 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdverantwoordige Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Zeebaboe's en Jonge
 beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAH"
 Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bezoekers
 van Boetzelaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 5015